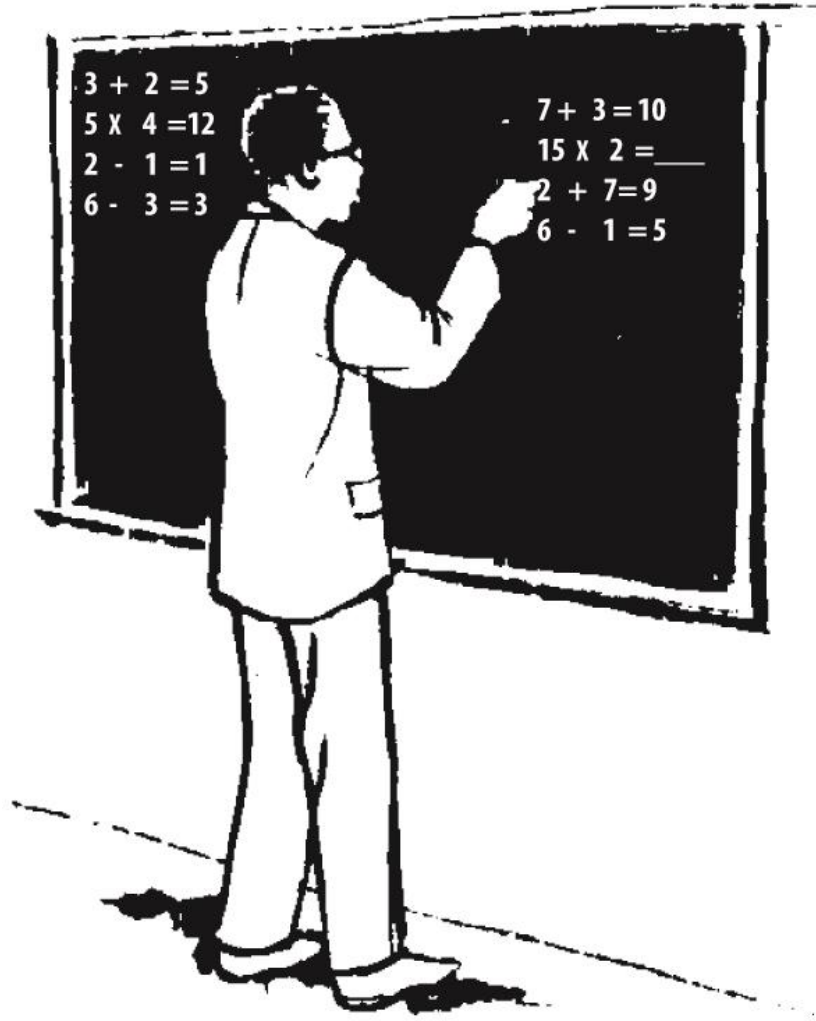

Alhísááb

Alkítáábá máábá ágarrañí

Shúlindu Árbaqa

Berta
Mathematics

Alhísááb

Alkítáábá ágarrañí

Shúlindu 4

Maabá jáhazóne

- Áhmed usmán

Maabí Musqo`ne hu

- Abdunsáír Álí
- Bádawí mahámad
- Yúsuf Músa

Berta

Mathematics

Grade 4 Berta Mathematics Teacher's Guide

This booklet is a product of the Benishangul-Gumuz Language Development and Multilingual Education Project which is a joint project between the Benishangul-Gumuz Education Bureau, Bureau of Culture and Information and SIL Ethiopia.

Benishangul-Gumuz National Regional State, P.O. Box 64, Assosa

SIL Ethiopia, P.O. Box 2576, Addis Ababa

Title: Alhísááb
English title: Grade 4 Berta Mathematics Teacher's Guide
Language: Berta
Type of book: Teacher's guide
Year of publication: July 2011
Number of copies: 15

Cover page illustrations © SIL Ethiopia

Translators & Editors: Abdunsáír Álí , Bádawí mahámád, Yúsuf Músa, Áhmed Usmán

© Ma hatamá sanat 2003 tha almaktába algírayóyú mbá Ikqílím Belashangúl Gumuz

Ahuhá alú

Roorth lú

Akqusqo dqukqúnuñ

Annímírá husqu gundí ímadíña

1.1 Akqítho alú gíñ zíí dqukqunúñ, agalsamua	1
1.1.1 Akqítho alú gíñmañú.....	1
1.1.2 Agassamuá nammugá annínírá bulu agoorua u gundí amadqua.....	3
1.2 Annímírá husqu gundí u shambá zíí méré	6
1.2.1. Agassamua namuqi	6
1.2.2. Annímira usírí u agassammuá asharó	7
1.2.3 Anníírá huaqu gudí	10
1.2.4 Agassamua íthooha annímíra usháríeqí u annímína ushárí ithooha agassamueqí	11
1.2.5 Annímíra ushárí agoorua u gundí amadqua	12
1.3 Agassamuá namugá annímná bulu u annímíra usháár, than thap u nagasa	15
1.3.1 Agassamuá namugá annímírá bulu thaathapq u nagasa	15
1.3.2 Annímíra ushári thaathápq u nagasa	19
1.4 Igeerá ákqusqolé	20

Akqusqo Honoñoníñ

2 . Annímírá zíí tha ndulegú lé thá 1,000,000

2.1 Attámaná shlú u aqoló asharó	21
2.1.1Attaámaná shulú u anní zíí tha ndule u thá 1,000,000 garra.....	21

2.1.2 A qoló sharó.....	22
2.1.3 Aqoló asjharó lé thá 10 ⁶ shákqala.....	24
2.1.4 Annímírá zíí tha ndulegú lé thá 1,000,000 kataba u garra	26
2.1.5 Anníírá zíí tha ndulegú lé thá 1,000,000 agoorua u gnudí amadqua	27
2.1.6 Annímírá zíí tha ndulgú lé thá 1,000,000 shakqala	28
2.2 Annímírá zíí tha ndulgegú shambá madqu méré gundí.....	29
2.2.1 Annímira zíí tha ndule mbá th1ri hu u mbá madqí	29
2.2.2 Annímírá zíí tha ndulegú aggorua.....	30
2.2.3 Gíñ ábarlá azzz1maní tháñ	31
2.3. Attámaná íthígí	32
2.3.1 Hu Kqíqkíth u alqalámá áttámaná íthígí	32
2.3.2 Annímírá zíí tha ndulegú aqíthígua thá shulí 10,100 u mba 1000.....	33
2.3.3 Gíñ thíkqílá tha attámaná aqolua aqíthígua.....	34
2.3.4 shambá shákqallá attámaná aqíthíguo thá gassama.....	36
2.4 . Añ aré namu alú ímadíña.....	37
2.4.1. Annímírá zíí tha ndule ímadíña thá mundí annímíró are	37
2.4.2 Assúra assátqúrá shúruñ hu.....	38
2.4.3 Annúkqtqa ímadíñ thá añ aré namu alú are	40
2.5 Igeerá akqusqolé	42

Akqusqo talátá

3. Alqalámá alhísaabú árbaqa tha annímírá zíí tha ndule	42
3.1. Annímírá zíí tha ndule thaataqqq u nagasa	42
3.1.1 Atqábá thaatháppqú u mbá nagasó	42
3.1.2 Roothá dqoshuyú u roothá squñí anamuó	45
3.1.3 Roothá dq0shuyú gídí athapquá hórí añ	46
3.2. Annímírá zíí tha ndule aqolua	47
3.2.1 Atqábaqá aqoluo	47
3.2.2 Annímíra aqolua tha annímírá zíí are alú dqulqúnuuñ	50
3.2.3 Annímíra aqolua tha annímíré aqoló asharó	51
3.2.4 Annímíra aqolua tha awalaré gídí are alú holloñoníñ	52
3.3 Annímírá zíí tha ndule gassama	54
3.3.1 Atqábaqá gassamó	54
3.3.2 Igassamá annímírá zíí tha ndule	56
3.3.4 Annímírá zíí are alú dqukquúnúñ gassama	58
3.3.5 Almajmú shakala	59
3.3.6 Gassama tha awalaré asharó	60
3.3.7 Annímírá zíí tha ndule gassama tha annímírá zíí are alú holoñoníñ	61
3.4 Igeerá ákqusqqolé	62
Akqusqo árbaqa	
4. Giometirí	63
4.1 Gíñ kqallá sha géometirí u arrásím	63
4.1.1 Añíyú zíqí thá annúsá annukqrqóyú márez assátqur shambá hulu	63

4.1.2 Añiyú assátqúrá dám thoñorí shambá hulu maréqí.....	65
4.1.3 mundí alhísaabú u assátqurá shúrín hu asquríña.....	67
4.1.4 Assátqúrá dám thoñorí mbáma daadó ála ásamagá assátqúrá shabbahauné tháñ u ála ágooru	68
4.1.5 Bílén (añá namu alu)	71
4.1.6 Assátqurá shúrín hu mbá gídí thoñoríndú	72

4.2. Thééle árbaqa iyú dqaañá kqedqe u gundí kqerpqíñákqedqe

ipqulíña	73
4.2.1 Thééle árbaqa gudíkpqíñá kqedqe ipqupqú	73
4.2.2 Iyú dqaañá thééle árbaqó íqabara	77
4.3.1 Birízimá ma thééle árbaqa, sílínder, bíramíd u kón	80

Akqusqo dqukqunúñ

Annímírá husqu gundí ímadíña

Alhádafá Ákkusqolé

Mín mbá kqódí géedí akausqoléí

- Máre rootha akqitho alú gíñ dqúkkunúñ tha agasamua
- Pqulá annímairá husqu gundíqí shambá daaláne hu .
- Máre áthapqu u máre nágasa agasamuá namugá anímírá bulu
- Máre áthapqu u máre nágasa animirá gídí anukutqa mbá walá dqafár arealú taláta alú
- Máre fágada agasamuná alkqnún u mbá shargá alkqanun shambá
- Máre fuudqa agasamua shambá madqu máre gundí

1.1. Akqítho alú gíñ zíí dqukqunúñ agasamuá (Alhissa 3)

1.1.1 Akqítho alú gíñ mañu

Alhádafá addársalé

Mín mbá kqódí géedí salé máre -

- Maada gíñ asquríñgalá annímíra husqu gundí
- Maada annímírá husqu gudí tha ndú alhísaabú sha busqíqe akqíthó gín dqúk qunúñ mmaané
- Fágada annímírá shoorú u mbá bulu
- Fútha roothá dqoshuyú mbá annímírá husqu gundí

Ashúkqúlá máábá ágarrañí

Maabá ágarrañí gubal áné hía tha alfasílíué gia gíñú holí thá bulué

Gíñ pqadí addársalé

Á máábá ágarrañí jahaza gíñ pqadí addárs mbá pqadí níné ma ñine álé ágarrañí .

Gíñgú gárrá géedí gubalmmbále shímvír, thééle árbaqa, alkartóna damí asúragú, alwárgagú ma hú daado thá anímíra, alburtukán , mundí alhísaabú, alqálá Itiopqía, kqíllíngú anímírá zíí tha ndule mmaa máre. Asáqá shákqal máre alhísaáb fagadígú sha roothá squruñí holí mbá walá futhuqí tha anímírá zíí thandule.

Masal $A \div u$ mbá futhigalane tha animírá zíí tha ndule “A” má awalare walá “u” bas ñíneñ maane. Walá ma mááne “A” eqí na walá daara, Álá thama hu tha almasálaé álá pquía geedíe agassamua animírá zíí tha ndule. Sha álé áhía geedí roothále alú álá hasqulo gíñ thíkqu the adááru mbá madaíyu gasamua míthíl alburukán u arekqíf .

Mín mbálé alá daggá roothá dqoshuyúle, Álá dqokqotha geedí alburtukán dqukqunúñ ma fedqíla alá gássama geedí arbaqae andí alqalámá alhísaabú shákqalláne tháñ ?

Ma kqálá méré sha $1 \div 4$ álá dqokothagú físh shá gídí moothaya ?

Mín mbalo baró álá pquía geedíe sha agassamuanne ma kátábíla tha animírá álá kataba sha $\frac{1}{4}$ u álá gárra sha dqukqúnñ arbaqaeqí. Álá pquía márthé sha agassamua holí shugogú náalé tháñ u pperíñ sha gárra méré thaaratheí .

Mín mbálo álá nafaqí thá shímbír , théele arbaqa u rakqasqígú . Álá ágarraña gíñ zíí tha alkítáábá méré mbá thíkqu thá 1.1.1 hu

Mín mbálo álá pquíaga animírá bulu u mbá bello álá mádíña marthe tha almasála bulu

Mssal :- Núra gídí húhúlú 24 ánégú fara tha asúgúé Áné shíbla alú $\frac{1}{4}$. Húhúlú kámmu shíbíláne alú .

Mootha :- Álá gássama 24 añalú 4 ma numuqí. Mbálé $24 \div 4 = 6$

Alíshan shúgo húhúlú 6 ñíneñ shíbílalá núra alú. Tha almasalaéyú gíñ kqalla sha $24 \div 4 = 6$

$$\frac{24}{4} = 6$$

24 Sqúllá sha animírá bello

4 shíñ sqúllá sha animírá bulu.

Álá abad qíñegú méré shákqala thá thoñoríndú namuqí

Íabara u iyu pgeera

Álá ashakqalthiñ geedí ígeera dqukqúnúñ mbá zíí tha alkítáábá maréyu.

Moothá máre álá árothu mareeqí htaalú .

1.1.2 Agassamúa namugá ánimírà bulu agoorua u gundí

amadqua(Alhíssa 1)

Alhadáfá addarasale

Mín mbá kqódí géedí addársalé méré :-

- Agoru ánimírà husqu gundí gídí annímírà namuqí bulu .
- Ágooru agassamá namugá ánimírà bulu shambá madqú méré gundí

Ashukqúlá máábá agarrañí

Gíñ pquadí addársále

Alá jahaza gíñ holí thá bulúé mbá pquadí addárálé

Masal :- shímbír, théélé árbaqa , almasqara shá álé thará addársá tqokqolóqí álé madíña geedíé agassamúa sholuyu. Alá dqokqotha geedí méré squla agassamua hu dqukqunúñ dqukqunúñ. Álá ákada ma squló méré hu kqíllíñ u álá kátaba tha asabúra are.

Masal $\frac{1}{2}, \frac{3}{4}, \frac{2}{5}, \frac{1}{3}, \frac{4}{5}, \frac{1}{4}, \frac{12}{5}, \frac{3}{3}$

Álá físh pquhá márhé sha gíñ kátabíla tha $\frac{A}{u}$ agassamua mmaa méré, “A”, ‘U’ na máá ánimírà zíí tha ndule “u” $\neq 0$

Álá pquhá márhé sha gássamla shambá zííne thá bulúé

A

U

- $A < u$ $\frac{1}{2}, \frac{3}{4}, \frac{2}{5}, \frac{1}{3}, \frac{4}{5}$ (Anímírà bulu gorí mbá bello)
- Agassamua holí shugogú sqúlla sha agassamua madí gundí wálla mbá walá gídí alkqanún
- Agassamuañ gunuñgá ánimíra bulu .

Masal $\frac{1}{2}$ u $\frac{5}{2}$, u $\frac{3}{4}$ $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{3}$ u $\frac{2}{3}$, $\frac{2}{5}$, $\frac{4}{5}$ u $\frac{2}{5}$

Álá tham hu tha almasálále álá pquhá geedíé rothá holí thá bulúé.

Míñ mbá pquhá lane márhé álá kátaba thá asabuura are u álá kqala márhé méré shíñ kátaba mbá álúméré

Masala $\frac{1}{10} = \frac{1 \times 2}{20} = \frac{2}{20}$, $\frac{1}{3} = \frac{1 \times 3}{3} = \frac{3}{3}$, $\frac{1}{4} = \frac{4}{4}$

$$10 \times 2 = 20 \quad 10 \times 3 = 30 \quad 10 \times 4 = 40$$

$$\frac{1 \times 5}{10 \times 5} = \frac{5}{50}, \quad \frac{1}{3} = \frac{1 \times 2}{3 \times 2} = \frac{2}{6}, \quad \frac{1 \times 3}{3 \times 3} = \frac{3}{9}$$

$$\frac{1 \times 4}{3 \times 4} = \frac{4}{12}, \quad \frac{1 \times 5}{3 \times 5} = \frac{5}{15}$$

$$\frac{1}{6} = \frac{1 \times 2}{6 \times 2} = \frac{2}{12}, \quad \frac{1 \times 3}{6 \times 3} = \frac{3}{18}, \quad \frac{1 \times 4}{6 \times 4} = \frac{4}{24}, \quad \frac{1 \times 5}{6 \times 5} = \frac{5}{30}$$

Thá rootháleyú ála fágada sha agasamaa ma shá kqálála thá thoñoríndu hollóníñ attamáná méré ma ddkqunúú gíñ kqalla shúgó

$\frac{1}{5}$

$\frac{1}{3}$

$\frac{1}{6}$

Min mbá lé baró ála náfaquí thá shímbír u thá thééle árbaqa ála pqúlá geedie shambá kqapqílá thoñríndú agássámúá namuquí . Thaleyú ála thíkqa mbá dqaaní u ála roothá lé ála pqúlá geedie gíñ kqalla sha agassamua namuquí sha ála abadqíña roothá lé ála gía gíñlegí holí thá bulué.

Sáwara thééle árbaqa tha asabíúúra are

- Gássama mbá alqawalú añ holloñíñ
- Gássama manáñ añ sítta
- Gássama manáñ añ sítta
- Gássama manáñ añ tamánía

Mín mbálo ála qúúlaquí mbá zíí thá mí míra wáhíd alú nayu ddukkúnúñ, mbá zíí thá mí míra ítnénalú na íyu holloñoníñ, mbá zíí thá mí míra taláta alú na íyu

taláta u mbá zíí thá nímíra árbáqa alú na íyu árbáqa tha atqabashír. Míñ mbaló álá ákada ma hía maré alú .

Alá náfaquí tha alkítáábá geedú álá pqúlá márté agassamua madí gúndí u mbá sholuyu tha almásal .

Míñ mbalo baró álá pquliñagá rootha aré zíí thá bulúé.

Agassamua holloñíñ ma namuquí na anímírá bulú, mbá dqañí na anímírá bello ñínéñ gori

Mín mbálaé álá ágarraña gíñ zíí tha alkítáábá máregu thá 1.1.1 hu ma pqíshí.

Íqabara u iyú pqeera

- Álá daa geedíyé ígeera 2 mbá zíí tha alkítáábá máreyu maré shakqalo ma ashúkqúlá thaayu.
- Álá dqokqooha geedí maré daa almásalá ágassamúá madí gúndí u mbá sholuyu.

1.2. Annímírá husqú gundí u shambá zíí méré

1.2.1. Agassamú1a namuqí (Alhíssa 2)

Alhádáfá áddársale

Míñ mbá kqódí géedí addár salé, méré

- Fágada agassmua naauqí.
- Thikqa agassamúa namu ágássámúá ma daadó tháñ
- Fágadá thoñoríndú shákqallá agassmua nammuqí tháñ méré fútha roothá dqoshuyu.
- Daa agassamua ma daadóé agassamúa dqááñí u na mbaalá mbá namuné tháñ .

Ashúkqúlá máábá ágarrañí

Gíñ pqadí addarsalé

Maabá ágarrañí guhal ñgó thará addársalé ñ gó jahaza gíñ pqadí addársá zíí thá bulué

Másal :- jáhaza shímbír , théelé árbaqa u asátqúr shambá adíñné agassamuaqí .

--	--	--	--	--	--	--

Mbá maíy daqoola $\frac{1}{2}$ u $\frac{2}{4}$ théele arbaqoommaané

Alisha shúgó $\frac{1}{2}$ u $\frac{2}{4}$ agassamua namuqí mman méré shákqala gíñ holí shúgogú ñgó pqúlína geedíé.

Thara addársalé tha almásalá holí thá bulu

Másal $10 = 2 \cdot 5$ $8 = 2 \cdot 4$ $12 = 2 \cdot 6$ $3 \cdot 4$

Míñ mbalé ñgó geedíé annímírá zíí tha n ndule shambá náfané the agassamunyu.

$\frac{2}{10} = \text{-----}$

Gíñ kqabílá $2/2=$ ----- á;á pqúlíña geedié

Ma shar ma mbále álá pqulíña geedié annímírá bello u mbá bulu shambá hulu máréqí mbale

Iqaba u iyú pqeera

Gássama ígeerâ 3 mbá zíí tha alkítáábá geeduyu ñgo daa máarthé ma ashukúlá thaayu u mbá alfasílú .

Aínímírá zíí tha ndule kqíllíñ A,Bí u Dí ($Bí \neq 0, DÍ \neq$)

$$\underline{A} = \underline{A} \underline{Dí}$$

$$\underline{Bí} \underline{Bí} \underline{Dí}$$

A Dí Agassamua nakula A tháñ mbá dqaañí

$$Bí = A \underline{Bí} \div$$

A = A ÷ Dí Agassamua namulá A tháñ na mbaall mmaane

1.2.2 Anímírá ushárí u agassamúá asharó (Alhíssa 2)

Alhádáfa addársalé

Geedí ma kqóóda adársalé qádarigú méré :

- Fagada anímírá ushárí s u agassamua asharó.
- Fuudqa anímírá ushárí u agassamua tha asansúkqá zíyudyú
- Fuudqa anímíra ushárí u agassamua thá mundí alhísaabúyú

Ashúkqúlá máábá ágarrañí

Gíñ pqadí addárs

Sha ñgó ágarraña ma pqíshí ñgó jahaza gíñ pqadí addárs mbá holí thá bulué

- Amaisiqará ma gassamá thá saatimítír
- Amástqará aljírshu, mbá almallímú u mbá sumunu

- Mundí alhisaabú.

Gubal ñgó thará addársí ñgo pqúlá geedíe shambá katabílá anímírá ushári.

Masal 3 . 14 mítír yaqaní 3 mítír u 14 satí mítír

8.2 kílo mítír yaqaní 8200 mítír 8 k.m u 200 mítír

Álá pqúlíña márté ma pqíshí,

Álá tháma hu tha almásálá bello álá thára addár sal e u álá pqúlá geedíe addárajá shakqalláne tháñ .

Nafaqí tha almásrqará ñgó gássama gíñmáñ thá 10,100, u 1000 ma namuqí

1m= 1 D.m = 100 s.m = 1000 m.m

Gaqad mbáale ñgó pqúlá geedíe agassamua asharo, mbá mííó, u mbá alfú

1m = 1 D,m 1m = 15 .m

10 100

Dqokqooha geedí méré squlá agassamun hu mbá dqañí na anímírá bulu

Masal 5m = 5 D.m

55m = 5.5 D.m

1 1m.m

1000

Masal 5m = 5 D.m

10

55m = 5.5 D.m.m

1000

$$85\text{ríal} = 85 \text{ malím}$$

$$100$$

$$4500 \text{ k.g} = 450$$

$$10000 = 450$$

Mín mbáló ñgó kqala geedíé méré kátaba tha assabúúrá áré walá ma thoíga méré gíñ ábarlane tháñí .

$$5\text{m} = 0.5 \text{ m}$$

$$10$$

$$55\text{m} = 5.5 \text{ m}$$

$$10$$

$$85 = 0.85$$

$$100 = 0.85$$

$$4500 = 4.50$$

$$1000$$

Á,á pqúlíña márté mbá holí tháábá pqíshíé shá sqúlla agassamua asharo .

Abad qííña gadíqí méré fuudaqa anímíraleqú tha attamáná shúlú ma pqishí,

Agassamua	Áshara	Dqukqúnúñ	Alqáshír	Mííawí	Alqálf
	10	1	1/10	1/100	1/1000
6/10			6		
13/100			1	3	
185/10	1	8	5		
78/100			7	7	

35/100				3	5
--------	--	--	--	---	---

Iqaba u íyú pgeera

Álá daa geedíe ígeera “4” ma ashúkqúlá thaayu u mbá alfasílú.

Álá dqokqooha geedí méré rootha agassamua u annímíra uháí shambá namu méré u shambá dqafaru méré

1.2.3. Annímírá husqu gundí

Alhádáfá addarsale

Geedí mín mbá kqódí méré addársale gádarígu méré :

- Fágada gíñ kqalgalá sha annímírá husqu gundí u méré maada agassamua sha annímírá husqu gundí mmaané
- Fágada hú anuktqa dqúqunuñ thá mundí alhisabú alú sha annímírá husqu gundí mmaané

Ashúkqúlá máábá ágarrañí

Shambá daala addárs

- Álá pqúlá geedíe agassama u annímíra usháí sha anúkqtqa dqukqúnúnúñ ñíneñ shuríñga méré u gádargala álá madíñe thá mundí alhísaahú .

Ma damuqí tha mbálélé ñgó shákqala roothá dqqoshuyú thá geedíle Anímíra holí thá bulúe ñgó mátaba thá mundí alhísaabú tha assabúúra are.

4/10 , 0.3 , 6/10 , 2.0 , 13/10 , 0.8

Agássamua ñgúnuñ ñgó kátaba tha assabúúra are $\frac{1}{2}$, 5/10 , 0.5 Shuríñ anímíra dqukqunuñeqía ? Álá dqkqothayú shúgo u álá pqlíña márté sha anímíra dqukúnúñ shíneñ shuríñga méré

Álá pqúla geedie sha agassamúa ánimirá dqúkqunúñ gádargala ála adqañthiña u ála ákqosqiña thá thonoríndú hór añ .

Alqáhír baró ála pqúlíñagá agassamua mádiñ aníñira dqukquíñí u mbá wálá madíñne thá almásal.

Iqabara ú iyú pqeera

Álá daa geedie ígeera 5 ma ashúkqúlá tháñ u mbá thaayú Táábaqa ma shákqal mارة ma pqíshí ñgó sáhha mártheqí

1.2.4 Aggasamua íthooha annimíra usháríeqí uannímia ushárí

Udharí ithoora agassamueqí

Alhádáfá addarsale

Míñ mbá kqodí addársale, mارة.

- Thóóha agassamuaqí annimíra usháríeqí
- Thóóha annimíra usháríqí aggasamua

Ashúkqúlá máábá ágarrañ

Maabá ágarrañ agassamua sha ále thóóhe annimíra wháríeqí ála tháma hu thá agassamua usharí, Gíñ kqallá shúgo ála daa geedie agassamuá rakqsqí mbá thoohuqí animíra usháríeqí .

Masal :- $\frac{4}{5}$ walá agassamua ushárí mmooné Lakín gádurlá ála thóóhe agassamua usháríqí . Ála baró thóóhe annimíra usháríeqí /

$$\frac{4}{5} = \frac{4 \times 2}{5 \times 2} = \frac{8}{10} = 0.8$$

$$5 \times 2 = 10$$

Agassamua holigú mithíl $\frac{1}{3}$, $\frac{2}{7}$, $\frac{2}{4}$, $\frac{5}{9}$ walá gádangalá ála thóóhe vsháríeqí Allshaa shúgo bakqá áhíilane thá shúlídúgú

Geedí madí shambá thóhíla usháriqí aggassamueqí . Gín tham méréqí
tha albaal thále shambá ákqoqíñlán ála ákqosqíña

Másalí $0.35 = \frac{35}{100} = \frac{35 \div 5}{100 \div 5} = \frac{7}{20}$

Ála tháma maré tha aluyú shambá thóhílaneqí

Másal : $1/10 = 0.1$, $1/100 = 0.01$, $1/1000 = 0.001$ u mbá holí shúgogú
kqíllíñ ála pquíñña mártheqí

Mín mbále baró ála geera almásalá holí thá thóhílane tháñ shambá
madquné gundí .

Iqabara u íyú pgeera

Ála áshakqalthína geedí igeera 6 zíí tha alkítaabá mareyú ma asúk1úlá
thaayu u mbá alfasílú ú ála sáha mártheqí

1.2.5 Annímíra ushári agoorna u gundí amadqua(alhussa 2)

Alhádafa addarsale

Mín mbá kqodí géedí addársalé gádarígú méré :

- Ágooru annímíra ushári
- Ámadqu annímíra ushári gundí
- Fuudqa annímíra ushári thá mundí alhísaabú alú

Ashúkqulá máábá ágarrañí

Gíñ pquadí addárs

Maabá ágarrañí gubal ñgó badaqa addársalé ñgó gía gíñ holí thá bulúeqí
Jáhaza gíñ pquadí addársá holí thá bulúeqí

- Fílash kárdí maíyu alqaláma “<” , “>” u ”=”
- boster mbá mádíñ annímíra uwháriqí shambá ámadquláne gundí

Álá pqlá geedie shambá ámadlulá annímírá zíí tha ndie gundí mín mbálo álá pqlá geedie annímira ushári shambá amadqulane gundí ushambá fudqíláne thá mundí alhisaabú alú .

Álá daagá almásalá holí thá bulúeqí u álá pqlá márté shambá ágooru méréne .

Masal :- Añámáñ ziqí añá híí alqarabíq mbá squñ álu thá 2.80 mitir. Alqarabía asheelumáñ ziqí mbá squruñí álú thá 2.50 mitír. Alqrabíale gádará áne hía tháloa ? nánoqí ?

Mootha :- sha álé móótha dqukqothále álá ásheeru 2.80 mitir u 2.50 mítír.

$$2.80 \text{ mítír} = 2 \text{ mítír u } 80 \text{ sentí mítír}$$

$$2.50 \text{ mítír} = 2 \text{ mítír u } 50 \text{ sentí mítír}$$

Alishan shúgo alqarabíalé gádará áné hiathíthí.

Másal :- Ágooruthá annímira ushárílegú

$$A) 4225.64 \text{ u } 421.75$$

Mootha : $425 > 421$ alíshan shúgo $425.64 > 421.75$

$$Bi) 1.4 \text{ u } 1.39$$

$$\text{Mootha : } 4 > 3 \text{ alíshan shúgo } 1.4 > 1.39$$

$$Di) 2.345 \text{ u } 2.346$$

$$\text{Mootha : } 5 < 6 \text{ alíshan shúgo } 2.345 < 2.346$$

$$E) 3.5 \text{ u } 3.500$$

$$\text{Mootha : } 3.5 = 3.500$$

Alíshan annímira shár mbá lafí álu thá sífír, gádargalá álá thapqága sífír shambá fedqíláne.

Álá náfaqí thá thoñoríndú bello álá ámadqu annímira ushári gundí .

Másal :- Asheeruthá annímíra ushárílgú

2.54 , 2.3 , 2.62 , 2.543 , 3.18

Mootha : Sha álé shákqala álá tharé thambá dqaañí

- Áwal álá ásheeru 3.2 u 3.18 . $2 > 1$, $3.2 > 3.18$
- $6 > 5$ alishan shúgo $2.62 >$ gorí múgúnuñ.
- $2.543 > 2.549$
- Slíshan shúgo $3.3 > 3.18 > 2.62 > 2.543 > 2.540$

Mín mbalé álá pqulá geedíe annímíra ushárí shambá fudqiláne thá mundí alhisaabú alú u shambá ma nambaala ñínéñ zíqí thaabá gambí alúe.

Másal :- Fuudqathá annímíra ushárílegú tha mundí alhisaabú

alú. 0.75 , 1.2 , 0.4 , 2.4, 1.5. 1.9 , 0.1

mootha :- Álá tharé thambaala álá ámadqu gundí

0.1 ,0.4 ,0.75 ,1.2 , 1.5 ,1.9 , 2.4

Mín mbále álá baró tháma thá mundí alhísaabú alú

0.1 0.4 0.75 1.2 1.5 1.9 2.4

Iqabbara u íyú pqeera

Álá daa geedíe ígeera 7 u 8 ma ashúkqulá thaayu u mbá alfasílú . Álá táábaqa shambá shá kqal máréne u álá sáha mártheqí.

- Álá daagá dqaqothá gúnuñgú físh mbá huluqí thá addars aléle.

1.3 Agassamua namugá annímírá bulu u annímira ushári thaathpq u nagasa (Alhissa 6)

1.3.1 Agsaaamua namugá annímírá bulu thaatha pq nagasa

Alhádafa addarsalé

Mín mbá kqodí géedí addársaté gádarigú mare

- Átapqu agassamuá namugá annímírá bulu
- Nágasa agassamuá nammugá annímírá bulu

Ashúkaúla máába ágarrañí

Gíñ paadaí addárs

Gubal ñgó bádaqa addársalé ñgó jahaza gíñ pqadíngo shá ñgó ágarraña addársalé ma pqishí .

Másal :- Alburtukán, allemún

Shímír u théele árbaqa

Álá daa geedíe gíngú shákqallá tha almádarasú álá baró bádaqa addárs .

Másal :- amunááthá máré mUSA kqalagalagú shá máré muusqa almedáná alkuro

Ná muusqálá Amuna $1/5$ u á mUSA shíñ $3/5$

A(Almedáná alkurá ma muusqá kámmu maané ?

Mootha :- moothákedqé thá thaathápq ñínéñ thíkqí láne. Mbále gádargalá álá geere tha assúra dquqúnúñ .

--	--	--	--	--

1/5

3/5

Sha álé álafa alú $1/5 + 3/5 = 4/5$ Alíwhan dhúgo almedáná ma musqá $4/5$ mmaané

Álá nafaqí tha almásálá bello álá pqúla mártheqí shambá átháppqula agassamua namuga annímírá bulu thá thóoríndú zíí thá bulúeqí .

Agassamua namugá annímírá bulu ma fédíqíílá sháalé áthapqu, annímírá bello bás nínéñ áthapqulá

A .I, E ma má annímírá zíí thandulegú $E \neq 0$

$$\begin{array}{r} \underline{A + I} = \underline{A+I} \\ E \quad E \quad E \end{array}$$

Shá álé nágasa aggasamua álá nafaqí tha almásálá bello u álá áhatha dqokqthá buluyú álá pquláne geedíe tháñ.

Bí) Almedáná walá ma musqá kammu maane ?

Mooth:- Álá nafaqí thá almásalábeeloyú mbá walá ma dqulá

$$\begin{array}{r} \underline{5 - 4} = \underline{1} \\ 5 \quad 5 \quad 5 \end{array}$$

Alíshanshúgo almedáná ma musqa $\underline{1}$ mmaané .

5

Gádaralá álá shákqala tha alagaziña

$$\begin{array}{r} \underline{4} + A = \underline{5} \\ 5 \quad 5 \end{array}$$

$$A = \frac{5}{5} - \frac{4}{5} = \frac{5}{5} - \frac{4}{5} = \frac{1}{5}$$

Shaalé nágasa annímírá namugá annímírá bulu alá bas nágasa annímírá bello.

$$\frac{A}{E} - \frac{I}{E} = \frac{A-I}{E} \quad A > I, E \neq 0 = A, I, E \text{ annimírá zíí thandule mmaa mارة)}$$

Iqabara uiyú pgeera

Álá áshakqathíña geedí íggera 8 u q ma ashú kqú thaayu u mabá alfasílú .

Álá táábáqa shambá shákqalí mارةne u alá Saha márrtheqí.

1.3.2 Annímíra ushári thaathápq u nagasa (Alhíssa 2)

Alhádafá addarsalé

Min mbá kqodí géedí addársalé , gádarígú mارة :-

- Árhapqu annímíra ushári
- Nágasa annímíra ushári
- Shakqala annímíra ushári thá rothá dqoshuyuyú thá thaathapq u thá nagasa

Ashúkqúlá máábá ágarrañí

Álá jáhaza gíñ pquadí addárs

Maabá ágarrañí gubal ñgó bádaqa addársalé ñgó gía gíngú holí thá bulueqí

- Alwárgá ma sqííña (10 wálla 100)
- Almástqara (mbá ma gassama añ alú 100)
- Fuuda algurúsh
- Alburtukán wálla allemun (Sqísqia aré sqoomuyú)
- Atqabashírá gídíallón

Geedí gárra agassaamua namugá annímírá bulu u a anímíra ushári shambá átapquláne u shambá nágasíláne. Sha álé thará addársalé tháñ álá móótha mártheyú .

Mín mbálé álá pqúlá mártché shambá áthapqulá annimira ushári tha addárajaja. Sha áné pqaada maré álá náfaqí thá alwárga ma sqííná 100.

Addárajaja 1 :- Annímira ushári álá thóóhe agassamua ushárieqí

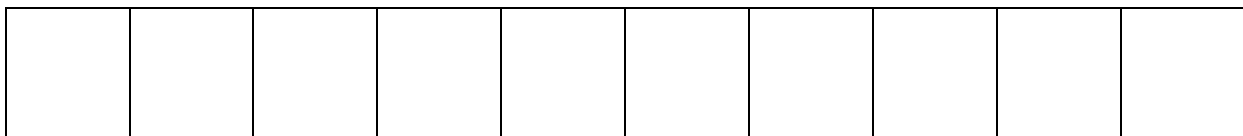
Addárajaja 2 :- Álá dqúúla assúraqí tha allón (Gíñ dqúgalané shá álé fagada mbá áthapquulá)

Addárajaja 3 :- Agassamua ushári álá thóóhe annímíra ushári

Másal :- Áthapquthá annímíra ushári bulugú .

A) $0.3 + 0.4$ Bi) $0.12 + 0.09$ Di) $1.2 + 0.7$

Mootha A

$$0.3 + 0.4 + 3 = 4 + 3 + 4 = 7$$

$$\frac{10}{10} \quad \frac{10}{10} \quad \frac{10}{10}$$

$$0.7$$

Alísha shúgo $0.3 + 0.4 + 0.7$

Bi)

Di)

Alíshan shúgo $1,2 + 0.7 + 1.9$

1.3.2 Annímíra ushárí nágasilá thá thoñrindú namuqí .

Addársá gárrao géedí shá ané hía méré alú ma pqíshí ñgó náfagé tha almásala holí alkítaábá geeduyu ñgó ásqara márté hu ma pqíshí Baqád mbálo ñgó ashakqalthíña geedí rootá daqoshuyu huluqí thá roothálele.

Masal 1 Attámaná írsasú 0.35 rial mmaané . Attámaná algálam dqukqunuñ u 0.90 rial mmaané, sha alé shíbila algálam dqúnuñ u írsásí dqkúnuñ fuuda kámmu fedqíla?

Mootha Attámaná írsaasú= 0.35

Attámaná algalmú = 0.90

Attámaná irsasú u mbá algalamú =

$$\begin{aligned} & 0.35 + 0.90 \\ = & \frac{35}{100} + \frac{90}{100} = \frac{35+90}{100} = \frac{125}{100} \\ & = 1.25 \end{aligned}$$

Alíshan shúgo attámaná irsasú u mbá alga lamú rial u gírshéén u nus

Másal 2 :- Gadímáñ gídí fuuda 7.50 ma shibílá alkítaáb thá 4.30 fuuda kámmu

gashí ñínéqí ?

Mootha :- Fuudá gashí gadíeqí .

$$\begin{aligned} & = 7.50 - 4.30 \\ & \frac{750}{100} - \frac{430}{100} \\ = & \frac{750 - 430}{100} \end{aligned}$$

$$= \frac{320}{100}$$

$$= 3.20$$

Alíshan shúgo fuudá gashí gadíeqí 3.20 ríal .

Iqabara uíyú pgeera

Álá áshakqalthíña geedí ígeera 10 u 11 u roothá dqoshuyu ma ashúkqulá thaayu u mbá alfashílú . Álá hoshala tháñ shambá shákqal márene u alá sáha mártheqí .

1.4 Iqgeerá ákqusqle

Alhádafá addarsalé

Mínmbá kqodí géedí addarsalé gádarígú méré

- Shákqala dqokothá annímirá husqu gundí

Ashúkquliá má1bá ágarrañi

Maábá ágarrañi gubal ñgó ada tha alfásíueqí

- Ñgó móóthagá akusqoleyugú ma pqíshí
- Ñgó shákqala dqokqothágú holí tha addárs kqílliñú .

Addaqr-sale sha pquadí geedí méré fagada rootha are ákqusqole alá átham thamíñ aga méré albál.

Dqokqothq1 holí tha addársaléyu ñgó ázala múñgúuñ ñgó áshakqaliña geedí. Ágéedí shákqala tha assabúúra are mbá gashí méré shákqala ma ashúkqulá thaayu .

2. Akqudqó Hoolñoní

Anímira zíi thandulegú 12 thá 1,000, 000(Alhissa 45)

Alhádáfá ákqusqolé

Geedí mín mbá kqodí méré akqusqaólé gádañgú méré :

- Pqúliña anímira zíi thá ndulegú lé 1.000.000
- Fundqa amímira thá attámáná shúlú .
- Róothá aawalaré ashaó
- Ágooru anímira zíi thaadiné le thá 1,000,000 7 méré ámadqíú gunduí .
- Pqúliña gíñ ábarlá azamaní tháñ .
- Shákpala attámánáná íthhígí anímire qí . méré kqapqá attámáná ma daadóqí thá gírífí alú

2.1. Attámaáná shúlú u awalaré 10/ Alhissa 19)

2.1.1 Attámáná shúlú u anímira zíi thandule le thá 1,000,000 garra

Alhádáfá addarsale

Geedí mín mbá kqodí méré addársalé gádarígú méré :

- Fuudqa anímira thá attámáná shúlú
- Gárra anímira zíiqíle thá 1,000,00
- Fágada shambá fudqí méré anímira wáshalí lé thá 1,000,000 thá attámáná shúlú

Asúkpúlá máábá ágarráñí

- Álá almá geedí shambá daalá anímira hy thá thoñoríndú dqafaruqí kátabbíláne thá alhuríf
- Álá pqúlá geedíe shambá daalá anímira hu míthíl mbá zíiné thá bulúe

Másal 5982 shá álé daa hu

1. Ma katabílá thá alhurúf Hámsa álf u tisu mííá u itinén u tamaní ñ
2. Ma katabíla tha anímírá 5982
3. Ma shár fatálá $5 \times 10^3 + 9 \times 10^2 + 8 \times 10^1 + 2 \times 1$

Shá álé kátaba thá anímírá álá nafaqagé thá (0,1,2,3,4,5,6,7,8,9) u thálé shíñ mbá náfañaqí tháñ 5,9,8 u 2 . Álá náfaqage thá almásal 1 mbá zíí tha alkítaábá máreyú allágu pqulaga shambá fudqílá animíra tha attámáná shúlú . Tha anímíra léyú 5 attámáná kqedqe álf , 9 attámána shúlí kqedqe mííá , 8 attámáná shúlí kqedqe áshara u 2 shíñ attámáná shúllí kqedqe dqukúnúñ mmaa méré .

Aleshan shugó 5 gíñ mádíñné álf 5 ,9 gíñ mádíñné mííá 9, 8 gíñ mádíñné áshara 8 u 2 gíñ mádíñné dqukqúnúñ 2 mmaané . Álá pqúlá geedíe anímírá wálla thaarathéqí ílla bakqá kátabbí márene maagundi sha walá gídí almáqana .

Gíñ pqadí addarsal

- Asandúqá zíqudú gídí attámáná shúlú le thá 10,000
- Fílásh káárdí gídí awalaré 10

Iqabara u iyú pqeera

Alá daa geedíe ígeera 1 mbá zíí thá alkítaábá máreyú u álá sáhha márhé .

2.1.2 Aqoló asharó

Alhá dá fá addarsale

Geedí mín mbá kqodí méré addár salé, gadarígú méré í

- Pqulíña awalare 10
- Fuudqa awalare 10 shambá dadqu méré gundí.

Ashúkqúlá máábá ágarráñí

- Alá dqokqotha geedí mǎré rootha awalaré ásharó mbá wáshalí le 1,000,000 ála baqa addárs tháñ .
- Ála tharaqí tha 1 ála shákqala lé 10 shambá zíiné thá bulué .

$$10 \times 1 = 10 \text{ (áshara)}$$

$$10 \times 10 = 100 \text{ (mǐía)}$$

$$10 \times 100 = 10^3 \text{ (álf)}$$

$$10 \times 1000 = 10,000 = 10^4 \text{ (áshara álf)}$$

$$10 \times 10,000 = 100,000 = 10^5 \text{ (mǐiat álf)}$$

$$10 \times 100,000 = 1,000,000 = 10^6 \text{ (mǐlǐón)}$$

Ála kqala geedíe mǎré tháma roothá holí thá bulué tha aluyú.

- Awalare 10 dqukúnúñ ma woluo thá áshará áné daa alwalare 10 mbá dqááñí . masal :- shá álé thíkqa awalaré 10 mbá dqááñí mbá íthígí 10^4 ála áqolu 10^4 thá áshara .
- Ma kátabíla ma dqúgurí ála kátabá sha 10^4 “A” pqúlíñ alqádádá sífirúqí mbá zíí tha awalareyú .
- Shá álé thíkqa ásháragú holí tha awalareyú ála gassama ásharé qí mǐthíl mba zíiné thaa almásála buluyú .

Alá tharaqí min 1,000,000 ála gassama tha 10.

$$1,000,000 \div 10 = 10^5$$

$$100,000 \div 10 = 10^4$$

$$10,000 \div 10 = 10^3$$

$$1000 \div 10 = 10^2$$

$$100 \div 10 = 10^1$$

Ndu mootha : Awalare 10^1 u 10^0 walá daalá thá shúllíndúleyú

- Ma geedí rothuoqí tha almasálá ziqí tha alkítaábá máráyú alú alá kqalagágau máré rootha

Mbá ziqí mín 10,000 Le thá 100,000

Másal :- kátabatha mbá ziqí mín

200,000 u 900,000 Le 100,00

Mootha :- 300,000, 400,000, 500,000, 600,000, 700,000, 800,000

Gíñ pqaadí addárs

- Fílásh káárdí mbá maíyu awalaré asharó

Iqabara u iyú pqeera

Álá áshakqalthíña geedí ígeera 2 u álá hoshala thañgú máré shá kqala ma pqíshí

2.1.3 Aqoló asharó mbá wásalí lé 106 shakqala (Alhíssa 5)

Alhádáfá addársale

Mín mbá kqodí géedí addársalé, gádaríg ú máré :

- Áthapqú aqoló asharó
- Nágasa aqoló asharó
- Aqolu aqoló asharó
- Gássama aqoloq asharó

Ashúkqúlá máábá ágarrañí

- Álá ábadqíña geedíqí máré shakqala akhísááb tha alú
- Shá álé bádaqa addársale álá thare tha alqaláámá alhisaabú mambíílo .
- Álá ábdqíña geedíqí máré daa mootha bulúé u mbá shábbhanegú .

Másal :- $39+40= 70$ nánóqí $3+4 = 7$

300

$+400= 700$ nánóqí $3=4 + 7$

3000

$+4000 = 7000$ nánóqí $3+4 = 7$

Tha mbáléyú ála pquílá geedí1 shanbá shákqalla aqoló asharó . Ála pqaúá geedíé awalare 10,000 u mbá 100,000 shabá átháppquláne u shamba nágasíláne tha addárajá .

$$40,000 = 30,000 + 4 \times 10,000 + 3 \times 10,000$$

Athapqua kqóllíñ ma shar fata aqolua holloñoníñéqí mbá gídí are alú dqukqúnuñ u manáñ shíñ aqoló asharó mmaane .

$(4+3) \times 10,000$ ála náfagé tha ataqabaqá sharafató ála áthapquqí .

$7 \times 10,000 + 70,000$ ála nafagé tha awalaré ashará alfú ála aqolu, 70,000 ála físh pquílá mártché sha gádagala ála nágasa thá thoñoríndú namuqí .

$$\begin{aligned} 700,000 - 300,00 &= 7 \times 100,000 - 3 \times 100,000 \\ &= (7-3) \times 100,000 \\ &= 4 \times 100,000 \\ &= \underline{400,00} \end{aligned}$$

Mín alqáwal ála abaoíña geedíqí méré maada awalare 10,000 U mbá 10,000

10,000 u mbá 10,000

$$5 \times 10,000 = 50,000$$

5×1

$$00,000 = 500,000$$

Shambá shákqalóláne thá belló maabí gádarí ála shákqala awalare 10.

$$40,000 + 30,000 = 70,000 \text{ wálla } 700,000 - 300,000 + 400,000$$

Ála nafaqí thá thá addarsalé ála pqaada geedí méré shákqalá rothá squruñí anamuo .

$A - 300,000 = 600,000$ ma mááne $A = 600,000 + 300,000 = 900,000$

$700,000 - A + 500,000$ ma mááne $A = 700,000 - 500,000 = 200,000$

$A \div 10,000 = 5$ ma mááne $A = 5 \times 10,000 = 50,000$

Gíñ pqađí addársale

- Fílásh kárdí mbá dám aqoló asharó u asandúkqá maíyu attaána shulá ,

Iqabara u Iyú pgeera

Áshaqaíthíña geedí ígeera 3 mbá zíí tha alkítaába maregú u ñgó sáhha márhéqí .

2.1.4 Anímírá zíí thá 1,000,000 garra u kataba (Alhíssa 2)

Alháđáfá addársalé

Geedí mín mba kqóđí méré addárasalé gádarígú méré :

- Kátábá u méré gárra anímírá zíí thandule le thá 1,000,000
- Shárfata anímíra zíí thandule Lé thá 1.000.000 tha thaathapq
- Kátaba anímírá ma sharfata tha anímíra.

Ashú kqúlá máábá ágarrañí

Álá hoshala 10,000 tháñ u 100,0000 tháñ na awalare méré álá thamahu tháñ u álá hoshalá gíñ zíí tha alkítaába geeduyú álá pqúlá geedíe shambá shákqalla awalaré 1,000,000 Álá ádamuqí tha mbálélé álá áshakqal thíña geedí rothá dqshuyú ámadu maré thá 1,000,000 le.

Masal :- Álá árothíña geedí awalaré 10,000 u mbá 100,000. 400,000 walaré 10,000 u mbá bakqí méré shá méré gárra u méré kátaba animírá zíí thandule

mbá girí 10,000. Ma shar ma mbálé ála pqualágagú méré gía alqaláma (,) tha anúsa anímira talatayu .

Masal 539 269

Hsmau míia u tisaqa u talatí álf u míitéén u tisaqa u sitiín
--

Humsu míia u tisasa qa u qautatalatio álf

Míitéé u tisaqa u sitiín

Gíñ pqadí addarsal

- Fííash kárd mbá maíyu aqoló 10 u mbá ashndú kqá zíyundú maíyu attamána shúlú

2.1. 5. Anímirá zíí thandule mbá wásalí le thá 1,000,000

Agoorua u gundí amadqua (Alhíssa 3)

Alhádafa áddarsale

Mín mbá kqodí géedí addársalé gádarígú méré :

- Ágooru anímirá wásalí le 1,000,000
- Ámadqu anímirá wásalí lé 1,000,000 gundí

Ashukqúlá máábá ágarrañí

Mín tha shúlíndu dqukunuñú geedí gádarí máre ágooru animíra . Lakín geedíngúnún walá gádarígú méré agooru anímíra are alú hooñoníñ . Ála pqualá márthé anímíra gidí are alú hórí añ ñineñ gorí anímíra gidí are alú baalá

Másal 4756 <39760000(animíra alqawalú ñineñ kqosqí)

Aleshan anímíra adí lé shúl míiat alf . Anímíra alqawalú gidí are alú 4 u mbá ataanu gidí are alú 6.

Álá tharé mín tháábá gambí álá agooru are alú anímíró 49357 > 49257 . Anímírálegú maré holloñoníñ gídí are alú namuqígú u shúl maré mbá alfú u mbá ashara afú namuqí Lakín thá shúlí almííoyú 3 gorí 2. Aleshan shúgo 49357 gorí 49257.

Gíñ pqadí addars

- Fílásh kárd mbá dámí alqalááma agooruo.

Iqabara u íyú pqeera

Álá áshakqalthíña geedí ígeera 5 mbá zíí tha alkíráábá máreyú ma ashúkqúlá thaayu u mbá alfasílu .

2.1.6 Anímírá zíí Le thá 1,000,000 shakqala

Alhádáfá addarsale

Mín mbá kqodí géedí addársalé gádarígú maré :

- Shákqala animirá zíí tha ndule Le thá 1,000,000
- Shakqala anímírá tha alqalámá alhísaabú

Ashukqúla máábá ágarrañí

- Aqoló asharó mbá tharóole thá akqusqo talatayú álá abadqííñe.
- Álá abadqííña geedíqí maré shakqala anímírá tha alqaláámá alhísaabú .

Gíñ pqadí addárs

- Atqabaashírá gídí allon.

Iqabara u íyú pqeera

Álá daa geedíe ígeera 6 mbá zíí tha alkítáábá máreyu nímíra 1 u 2 maré shákqala tha alfáshílú u muñgunúñ shíñ maré shakqala thá maré . Álá táábaqa ashukqúlá geedu .

Masal :- 43,000 + 9000 + 52,000 aleshan $43+9 = 52$

.2.2 Anímírá zíí tha ndule shambá madqu méré gundí (Alhissa 9)

2.2.1 Anímírá zíí tha ndule mbá thár hu u mbá madqí (Alhissa 3)

Mín mbá kqodí géedí addársale gádarígú méré

- Roothá anímírá zíí tha ndule shambá madqu méré gundí
- Sqúlá anímírá zíí tha ndule hu u méré kátaba .

Ashukqúlá máábá agárrañi

- Álá óótha geedíe gíñ gárrá maréyú mbá huluqí tha addársálele.
- Alá kqala geedíe méré sqúlá anímírá zíí tha ndulehu wálala méré kátaba tha assabúúra are álá bádaqa addárs thañ.

Másal

Amímírá	Mbá thar hu	Mbá madqí
0	Walá gídíne	1
157	156	158
1568	1567	1569
135,000	134,999	135,001
2003	2002	2004

Zañ zañatha

Ayu anímírá zíí tha ndule “A” mbá thár níné hu
A+1 u mbá madqí shín AÁ mmaané lakín “A”
ma má 0 walá gídí mbá thár ñiné hu

Gíñ pqadí addársalé

- Fílásh kárd mbá dámí o Le thá 9
- Fílásh kárd mbá dámí alqaláámá thaathapqu (+) u mbá nagasó (-)

Iqabara u iyú pqeera

Álá tháma hu tha almásála zíí tha alkitáábá mareyú ála áshakqalthíña igeera 7.

Másal : Kqapqaatha anímírá tharíqí 10,999 hu

Mootha : 10,078 mmaané

2.2.2. Anímírá zíí tha ndule agoorua(Alhissa 3)

Alhádafá addarsale

Mín mbá kqodí géedí addársalé gádarígú méré :

- Ágooru annímírá zíí tha ndulegu Le tha 1,000,00

Ashukqúlá máábá ágarrañí

Ázala geedí thaláta ñgó ágooru thá squrñá méré shambá zííne tha alkitáábá mareyú tha almásal 17 u 18 “ Á goorugú shambá zííne tha almásalá buluyú.

Másal :- 135,128,130 s.m ála ágooru tha “ < “ 130 <135

Alíshan shúgo 128 s.m < 135 s.m mín mbálo ála áwasalína geedí thá roothá bulu alú .

Áyu annímírá zíí tha ndule “A” “I” u “E”

A < I < E ma má asse a < E fish ma asse.

Gíñ pquadí addársalé

- Fílásh kárdí damí alqalámá “<” u “>”
- Iqabara u iyú pqeera
- Álá daa geedíe igeera 8 mbá zííí tha alkitáába mareyú ma ashukqúla thaayu u mbá alfasílu. Álá pqaadaga méré shá méré shákqala ma pqíshí .

2.2.3 Gíñ abarlá azzámaní thañ (Alhíssa 3)

Alhádáfá addarsalé

Geedímín mbákqodí méré addársalé gádrígú méré :

- Fágdá gíñ ábarla azzámaní thañ
- Thóóha gíñ ábarla azzámaní thañ mínmanañtha manañueqí.
- Fágada gíñ ábatla azzámaní thañ sha walá thán hu tha aqoló asharó.

Ashúlqúlá máábá ágarrañí

- Sha álé thóóha gíñ ábarall azzamaní thañ fedqi ííafaqá thá fílásh kárdí .
- Fílásh kárdí jahazilé áné gíídea gíñ ábará azzamaní thá (asekónd, adagíga, asáqa0 álá nafage tha almasalá búlu álá pqulíña márthé shambá hulu máréqí .
- Másal A) 7 dagíga = ---- sekónd mmaané ;
1dagíga = 60 sekond
7 dagíga = 7×60 sekond
= 460 sekónd

Bí) 10 saqat = --- dagíga

1 saqa = 60 dagíga

saqa = 10×60 dagiga

= 600 dagíga

Gíñ pqudíáddársalé

- Alwárgá pqulíñ azzámaní shambaá thóhiláne mín mánáñ tha manañúeqí

Iqabara u iyú pqeera

Álá daa geedíe igeera 9 ma ashúkqulá thaayu u mbá alfasílú u álá ma shákqal márez ma plishí.

2.3. Attámáná íthígí (Alhíssa 9)

2.3.1 Hu kqíqíth u alqalámá attámáná íthígí (Alhíssa 9)

Geedí mín mbá kqódí márez addársalé gádarígú márez;

Kqíthá zízí gíno hu

Állama shambá kqíthíla gíne hu na squríña u na ñeesqa.

Ashú kqúlá máábá ágarrañí

Álá ahuluqí thá gíñ madí gééíle álá pqulíña geedíe shambá kqífhí márez squríña hu, ñeesqa hu u ázzámanhu.

Gíñ kqíthí géedí hu álá kátabá tha assabúúra are álá fágada shambá kqíthí márezñ hu .

Squríña

1 m.. ----- marashá almmallímú

1s.m --- isquríñua ássatlúrá albostó na thééle.

1m ----- squríña álmástqára assabuuro

1 Ñeesqa

1gírám ----- 1eesqá almallímú

1k.g --- Asúkar kílo

1desto ---- Gasshá kuntál

Azzáman

Swkond 1 --- Azzamáá tháñ

Saqa 1 --- Azzamáná adíla tháñ mí tha almadarasu le ----

Álá ákqíthíña geedí azzáman hu mbá lñá madí méré shambá squrínyu

Másal: Assabúúra, atqarabéza théélé, squríña geedú , íyú dqaañá alfasílu , Alkúra sha álé dqaakqa ané lufá thírí álá akqíthíña geedí hu na azzámañá fédqíne.

Gíñ pquadí addársále

Alkárdí maíyu alqáámá attámáná ithigí ()

Iqabara u íyú pqeera

Álá áshakal thíña geedí igeera 10 thaalú méré u tha abuura

2.3.2 Annímára zíi tha nduleyú álá áqíthíga tha shúlí 10,100 u

1000(Alhíssa 1)

Alhádáfá addarsalé

Geedí mín mbá kqodí méré addársale gádarígú méré

- Áqíthígu annímíraqígú tha alkqaanúná kqedqe
- Fágada alkqanúná aqíthíguulá annímírá zíi tha ndulewqí tháñ

Ashukqulá máábá ágarrañí

- Álá pqulá geedíe sha walá maabí gádarí álá maada gíñ kqílliñ tha addarsá Alhíssabúyú . Alíshan alqádadá máábí gúdí tha almúdunú thothóhíñí. Álá pqulá geedíe máábí thíkaílá squríña bulú u mbá azoló tha annímíra iqaqíthigua
- Annímíra gádargala álá áqíthíguqí álá thikqa sqa iyú dqaañá adaarú , ataqabaqá akhao u alqádadá maabí.
- Álá pqulá geedíe shambá áqíthígulá annímírá zíi tha ndule tha addárajá holí tha buluqí

Alkqanúná aqíthíguñuó

1. 421 -- 420 Annimírá alafí ná alú ma má 1,2,3,4 ála gía ma sífir
422 -- 420 ma gíalá shugo maabí áqíthígá annímíra awalare asharóe na mbaalá.
2. 425 --- 430 anímírá alafí añ alú ma má 5,6,7,8,9 ála gía ma sífir
426 – 430 annímírá ithíguqí tha mbá aláfí á alúle ála thapqé thá 1
427 --- 430 ma gíla shúgo maabí áqirhígá annímíra awalare asharoe mbá dqáañí
428--- 430
429 --- 430
3. Alkqanúná aqithiguó pqaadí maabí ála áqithíga annímíra
awalaré 100,1000 u 10,000 másal annímírá holí thá bulúe ma fédqíla ála áqíthíga awalaré 100 ála shá kqala shambá zíine tha bulúeqí
6346 6300 sha magígí 4 ála áqíthíhíga shúlí 100 na mbaalá
6367 - 6400 sha ma gígí thá 6 ála áqíthíga shúlí 100 mbá dqqañí.
6306 6300 sha ma gígí thá 0 ála aqíthíga shúlí 100 mbaalá .
Ála náfaqí thá thoñoríndulé ála daa geedíe almásalá hórí añ shá maré fágada shambá áqithígíla annímíra awalaré 100,1000 u 10,000

Gíñ pqaadí addársalé

- Mundí alhíssaabú

Igeera u iyú pgeera

Ála daa geedíe igeera 11 mbá zíí tha alkítaábá máewyú ma ashúkqúlá thaayu u mbá alfasílú

2.3.3 shambá shákqalla attamáná aqíthíguó thá aqolua

Alhádafa addarsale

Geedí mín mbá kqodí maré addársalé gádarígú maré :

- Fágada shambá shákqalla attámaná aqíthíguo tha aqolua
- Ánamu attamáná aqíthíguo tha mbá asseyóle tha aqolua

Asshúkqlá máábá ágarraní

- Álá daa geedíe gíñ fethiñ mareqí shambá shákqallá attamaná aqíthiguó annúfaqá kqedqe.
- Álá ásheeru geedíe attámaná aqíthíguo u mbá asseo
Másal
- Shámbá shákqalla fuuda shuthíla alú alqíriseqí u fuudá thikqíá mín sqísqíá albunú.
- Ashúkqlá aqithiguó ála pqlá geedíe shá gerlá ashukqúlá asseoqí tháñ .
- Shá géedí shá kqala attamaná aqithíguo tha aqolua mارة thama gíñ buluqí tha albál.
- Másal : 6281×7 -----
 $6000 \times 7 = 42000$ ála áqithiga 6281 thá 6000
 $4281 \times 7 = 43967$ ma shá kqkqalála tha assé
 $43967 - 42000 = 1967$ ála ásheerugú u ála baró shákqala shambá
madquné gundí

1. Álá kátaba roothá dqoshuyu
2. Álá kátaba attámaná áqíthíguo
3. Álá shakqala roothá dqoshuyu tha ashú kqúla asseo
4. Álá kátaba attamáná aqithigu u mbá asseo ála baro ásheeru/ágooru

Iqabara u iyú pgeera

Álá ásha kqaithiña geedí igeera 12 mbá zíi tha alkítááa mareyú ma ashúkqlá thaayu u mbá alfasílu. Álá ákada ma shákqal mارة ma pqishí .

2.3.4 shambá shákqallá attámaná aqíthiguo tha gassama

Alhásafá addarsalé

Geedí miñ mbá kqodí méré addárasalé gádarígú méré :

- Shákqala attámaná aqithiguo thá gassama
- Thikqa attámaná aqithiguo thá gassama

Ashúkqulá máábá ágarrái

- Álá nafaqí tha almásal (1,2 u 3) mbá ma daado tha alkítaábá algírayouú alá thara addársí tháñ
- Asaqa shákqal géedí attámaná aqíthiguo mbá fíí alú méré fágada gíñ holí thá bulue.

Másal : $8154 \div 6, 8 > 6$ Annímírá gássamá gorí mbá gassamí Annímírá gássamala na alú kqedqe mbá alqawalú alá gía ma awalaré annímírá gássamí $6000 \div 6 = 1000$ u múñgúñgú alá gía ma sífir.

Másal 3 : Thá thoñoríndú bello alá pqulé sha annínírá fíí alú thíkqílá tha annímírá íqaqíthígua.

Annímírá gássamí ma ma 8 wálla 9 alá aqíthíga 10 yuéqí Alíshan gassama thá 10 rakqasqí .

$$12416 \div 8 = ----$$

Ashúkqulá aqíthiguo

$$12000 \div 10 = 1200$$

$$12416 \div 59 - \text{ólá aqíthíga } 59 \text{ thá } 60$$

Ashúkqulá oqíthiguo

$$12000 \div 60 = 200 \text{ Álá thóóhe aqoló } 6 \text{ wálla}$$

$$12000 \div 60 = 200$$

Álá pqulá geedíe mín hássa sha ma méré shá kqal gassama thá katabá méré ázala awalaré kqosqí

Iqabara u íyú pqeera

Álá áshak qalthíña geedí ígeera 13 ma ashúqúlá thaayu u mbá alfasílú.

2.4 Añ aré namu alú ímadaíña

2.4.1 Annímírá zíi tha ndule ímadaíña thá mundí

Aljisaabú alú (Alhíssa 7)

Alháidáfá addarsalé

Mín mbá kqodí géedí addárs alé gádarígú méré .

- Tháma annímíra thá mudí alhisaabú alú
- Fhákqala isqurínúá annímírá holloñoníníñ sha namuqí
- Fágada dqañoshá múnadí alhisaabú mbá dqafaruqí

Ashúkqúlá máábá ágarrañí

- Addársalé ála thamagá albál ma pqíshí sha náfaqí ála shákqala assátqurá dám thoñorí.
- Ála pqala geedíe annímírá zíi tha ndule mbá madqú gundí holloñíñ ma fuudqálá thá mundí alhisaabú alú sha ísqurñúá méré namuqí .
- Ála pqulá geeddíe sha áyu annímírá aíi tha ndule ma thamalá thá mundí alhisaabú alú sha tha anníktqa dqukqúñ ñineñ daaláne hu
- Ála pqúlá geedíe mundí alhísaabú sha gídí dqañoshá dqafaruqí.

Gíñ pqadí addársale

- Mundí alhisaabú (mbá shuruñí u mbá dírishí)
- Iqabara u íyú pqeera

- Ála áshakqalthíña geedí ígeera 14 ma ashúkqúlá thaayu u mbá alfasílú.
Ála ákada ma madí méré shaqalá

2.4.2 Assurá assátqúrá shúruñ hu (Alhissa 4)

Alhá1dafá addarsalé

Geedí mín mbá kqódí méré addársalé gádarígú méré

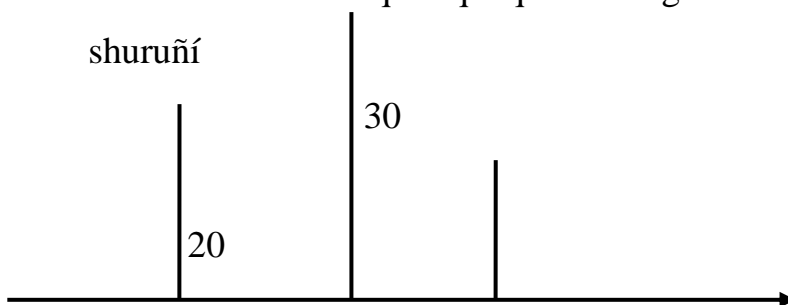
- Pqulá assátqúrá shúruñ hu gíñ maané .
- Mádíña annímíra hlooóníñí tha assátqurá dám thoñorí mbá daa alhábar.

Ashúkqúlá máábá ágarrañí

- Ála ásqara geedí assátqúra shúruñ hu shambá zíiné tha alkítaábá máreyú.

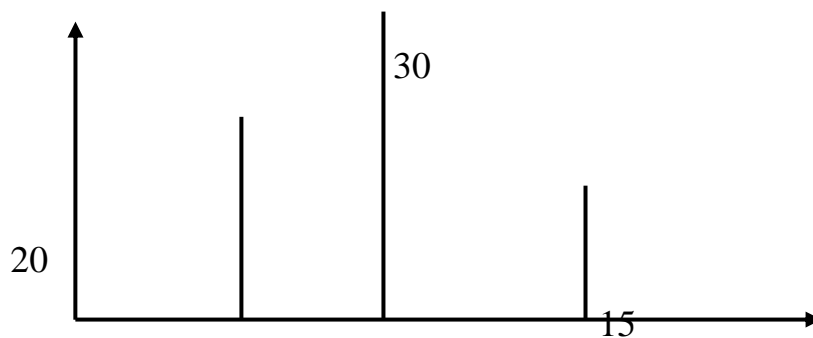
Annúkqrqá holí thá bulúe ála tháme tha albál

- Tha alkóma ma azala á gé1dí madí1a alhá barí thá assátqúrá shúruñ huqí (alkóm, azala, íqbara, ímadíña)
- Ála tharé tha assatqúr dquqúnúñ ála gía assátqur holloñoníñ mbá

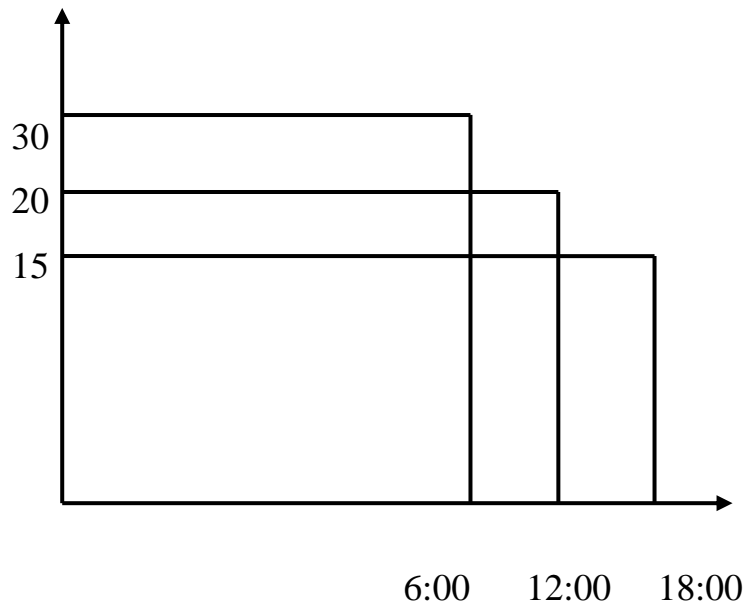

15

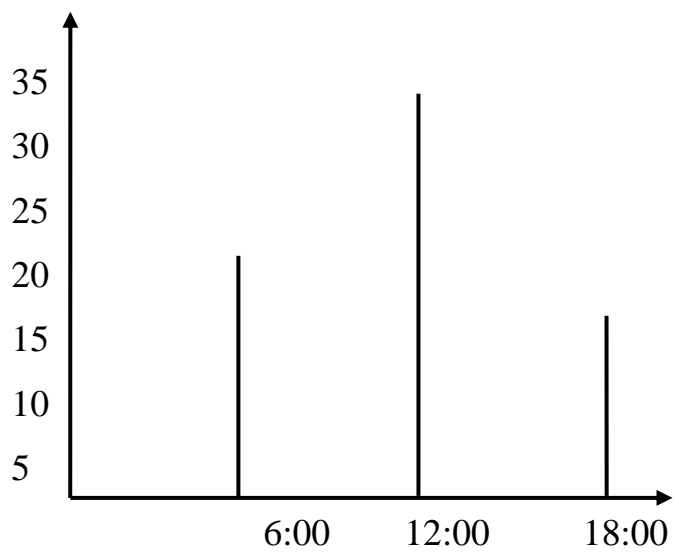
Asúra` ássátqurá shúruñ hu thá mundí alhísaa bu duqúnúñ alú

Asúra thapqagalá mundí alhísaabú máñ

Álá daa mundí a hlísaabú hu tha assatqúrá dám thñorí alú
Asúra mádíñ íhuluá mundúqí

Álá pqúlá geedíe shambá shakqallá asqátqurá dam thñorí ma madqú
gundí

Iqabará u iyú pqeera

Álá daa geedíe ígeera 15 ma ashúkqulá thaayu u mbá alfasílu u álá
muusqa mártthe.

2.4.3 Annukqtqa ímadiña tha añ alú namu alú are

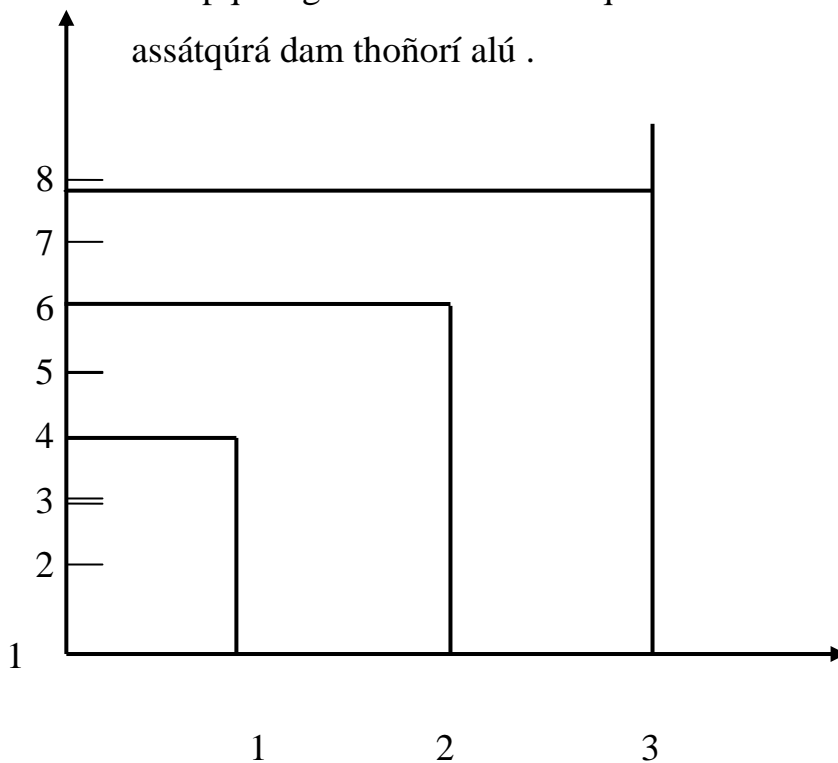
Alhádafá addarsalé

Mín mbá kqodí géedí addársalé gádarígú méré :

- Mádíña ánnímíraqí tha añ alú namu alú are .
- Ahulú annímírá zíí thá ajjóz tha annúkqrqale u anniúkqrqa tha annímírá zíí tha ajjózle
- Máre mádíña asúra assátqurá madiqí thoñor tha alkqanúná kqedele shambá hulune

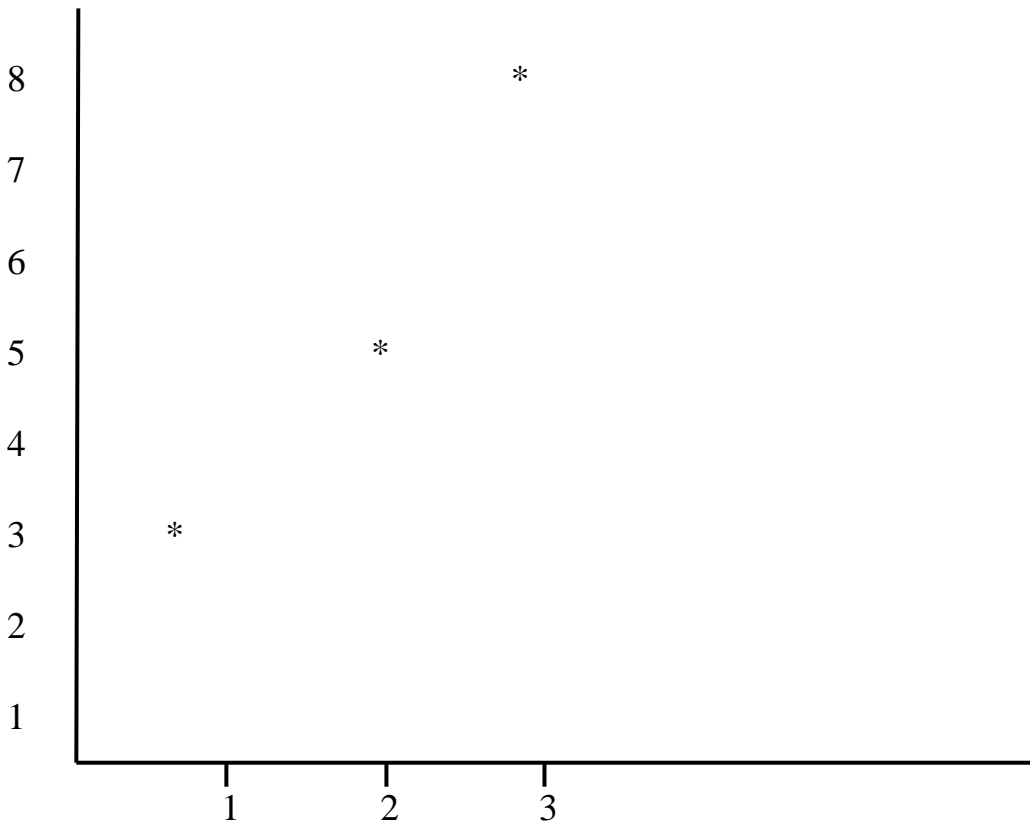
Ashúkqulá máábá ágarrañí

- Mín mbá kqodí áddarsale álá pqulá geedíe shambá madíñ méré annímíraqí tha añ alú namu alú are
- Álá pqulá geedíe alkqanúná alhasaabú sha ílí addór míllañ méré nafaqí tháñ tha addársá alqulumúyú
- Alá gía gíñ gadaruqí sha álé ámdu geedí thá roothá tqokqolóéle.
- Álá pqaada geedí méré áhulu annímírá zíí tha ajjóz tha annúkqale u annúkqtqa tha annímírá zíí tha ajl jzle.
- Álá pqulá geedíe asúra u alkqanúná annímíro shambá huluné tha assátqurá dam thoñorí alú .

Assáq

- Assúralé buuná gíalá thá alqíqílim 6 yu múzumáñ ñínéñ mádíñne
- Áyu annatíja ála mádíñne tha annukqtqa tha assátqurá dám thoñorialú

- Ma maabí fía anní kqrqtqaí u assátqurí assárá ané baró zía shúgo.
- Ála ázañ zaña geedí anúkqrqa dqukqúnñ sha pqaulíñlé tha annímíra holloñoníñ (2.1), (3.8)
- Ála nafaqí tha almásalá zíí tha alkítaábá gadúyú ála pqúlá marthé shambá shákqalláne tha assabíúúra are u ála kqala márthé méré kátaba tha alkarásamáreyú .

Iqabara u íyú pgeera

Álá daa geedíe ígeera 15 mbá zíí tha alkítáábámáreyú ma ashú k qúlá thaayu u mbá alfashílú u álá ákada ma shákqal mǎré ma pǎqíshí.

2.5 Iqgeerá ákqusqolé

Igeerá ákqusqolé ma daadó tha alkítáábá geedúyú añá lafí akqusqo álu. Dqo kqothálegú alíshan náfaquí álá ábara geedíqí thǎñ álá daa mǎrthé ma ashúkqulá thaayu u álá musqa mǎrthe shakqalá mbá sholóó mǎré.

Akqalámá alhisaabú áraqa mǎré tha annímíra zíí tha ndule (alhíssa 67)

Alhádáfá Ákqusqolé

Mín mbá kqódí géedí akqusqole gádarígú mǎré :

- Shákála annímírázíí thandule tha alqáma alhísaabú árabaqa
- Maada alqalámá alhísaabú alhísaabú árbaqá kqedqe u mǎré shákqala thǎñ
- Shákqala roothá dqoshugu tha alqaqá ma alhísaabú árbaqa
- Náfaquí thá gíñ thothóníñí thá roothá squruñ í anamauyu u thá roothá dqokqothágú tothí algúdura
- Shákqala attámámaná ithígó mbá aqoluó u mbá gassamó.

3.1. Annímíra zíí tha ndule thaathapq u nagasa (Alhíssa 11)

3.1.1 Atqábáqá thaathapqú u mbá nagasó (Alhíss 3)

Alhádáfá addarsalé

Mín mbá kqódí géedí addársalé gádarígú mǎré :

- Pqúlíña atqábáqá thaathapqúqí u mbá nagasóqí.
- Nágaquí tha atqábáqá thaathapqú u mbá nagasó mǎré shákqala alhísááb.

Gíñ pɔadí addarsalé

- Asansúkqá zíyu ndú mádíñ atqabaqá thaathapqúqí u mbá nagasóiqí
- Filásh kárd mba maígu annímír mín 0 Le thá 9
- Filásh kárd mbá maíyu “ + ” . “ - ” u “ = ”
- Abaakás

Ashúkqulá máábá ágarrañí

Álá ázaña geedí shambá gárra maré thaathapq u nagasa tha almásalá rakqsqí
Baqad mbálo álá pɔulá márthe sha gárra maré tha annímírá dɔoñondí

Másal : $3800 + 900 = 4700$

$2650 - 1234 = 1417$

Álá ahátha mín thalé :

Rhá roothá squruñí kqalíyú sha $3800 + 900 = 4700$

$4700 - 3800 = 900$

$4700 - 900 = 3800$

Álá mádíña márthe sha maabí gádarí álá shákqala roothá squruñí holloñoníñ .

Álá baró pɔaulá marthe sha taathapq u nagasa aml nán Lagazíñ mlrthé shambá
shákqabaqa kqíllíñ tha annímírá zíí tha ndule alú ma geedí náfaqí tha
assandúkqa zíyu ndú bulu pɔíshí

A	E	A+E	E+A
7	8	7+8	8+7
26	38		
382	60		
3600	800		
12500	4900		

46750	52950		
-------	-------	--	--

Roothuqí thá geedíle háthú shakqalathá $A+E$ u $E+A$ Baqad mbálo ñgó pqula márté sha $A+E = E+A$ Ñgó pqúlá márté sha atqabaqale shákqalí annímíra kqíllíne . Alíshan shúgo maabí gádarí ála áthapqáú $14326 + 856$ wálla $856 + 1432$

Thá thóñoríndú namuqí ála daa geedíe annímíra A,E,I $A+(E+I)$,maré $(A+E)+I$ ála jáhaza tha assandúkq u ála kqala márté máre ágooru $A+(E+I)$ maré

$A+(E+I)$ ála baró fágada ma gádarígú máre maada atqabaqá mudquqí thá thaathápqú .

Annímíra kqaíllíñeqí “ A”, “E” u “I”

1. $A+E = E+A$ Atqabaqá íthothohu mbá thaatha pqú
2. $A+(E+I) + (A+E)+I$ + atqabaqá mudquqí mbá thaathapqú

Ála pqulá grrdíe máre nafaqí tha atqabaqale .

Mín mbále ñgo jáhaza assandúkqa zíyu ndu tha “A” u “E”, $A+E$ u $E+A$.

Ñgó baro ágooru moothá máre u máre pqúlá ñgó gíñ fágadó máre tha atqabaqa ithothohu thá thaathápqú

Iqabara u iyú pqeera

Mín mbá pqúlínó geedíe gíñ ma kataba tha alkítaábá máreyú mbá ásqarí roothále hu u ñgó baró ashakqalthíña geedí ígeera 1 U 2 ma ashúkqúlá thaayu u mbáalfasílú, u ála geera mártheqí

3.1.2 Rothá dqoshuyu uro thá squruñ anamuo (Alhissa 5)

Shádafa addarsale

Mín mbá mbá kqodí géédi laddársalé gádarígú már

- shákqala roothá dqoshuyu thaathapqú u mbá nagaso
- Áthapqú roothá squruñí amauo

Ashúkqúllama roothá dqoshugu sha kqalá álá pqlágágú shambá thóhíla roothá squríñí alhísaabúqí roothá dqoshuyueqí u roothá dqoshgú roothá squruñí alhísaabúeqí .

Maslsal

1. Náfaqí há 3 u 90 ñgó shá kqala roothá squríñí thaathapqú u mbá nagasó (90+3, 90-3)
2. Ádqañ thíñathá 4000 thá 80(4000+80)
3. Ákqosqíñathá 7000 thá 2000(7000-2000)

Álá náfaqí thá roothá bello álá pqlá geedíe shambá fúthíla roothá squríñíyú anamuo.

Másal +A + 15

4300-E+ 3900

Álá pqlá geedíe shambá fúthíla roothá squríñíyú holígú shúgo . Annímírá áthapqule thá 6 Le mbá daa 15, 9 mmaané . Alíshan 6 ma áthapquolé thá19 Le daa 16.

Mbále shíñ gorí 15 thá 1 . Alishan shugo annímírá áthapqule thá 6 Le mbá daa 15 áné kqosqá 10 thá 1 annímírálé 9 mmaané .

Thá thoñoríndú namuqí álá pqlá geedíe shambá shákqalla

4300-E = 3900 . Álá físh pqlá máthe shambá fúthírá roothá squruñí anamuogú .

Álá pqlá máthe shá mارة áthapqu u mارة nágasa annímírá shambá zíiné thá roothá dqoshuyuyú . Álá pqlága almásalá holí tha alkítáábá máreyu .

Iqabara u íyú pgeera

Álá áshaqalthíña geedí igeera 3 u 4 ma ashúkqulá thaayu u mbá alfasílu . Álá geera mártheqí ma shákqal méré ma pqíshí .

3.1.3 Rothá dqshuyú gídí athapqua hórí añ (Alhíssâ)

Alhádafá addarsale

Mín mbá kqódí geedí addársalé gádarígú méré ;

- Shákqala roothá dqoshuyu gídí athapquá hóríañ

Ashúkqullá máábá ágarrñí

Gubal álá thará addársalé álá pqulá geedíe shambá shakqalla dqokqothá maíyu atábaqá mudqú.

Másal $36+57+89 = (36+57)=89$

$= 93+89$

182

Álá daa geedíe dqokqothágu holí shúgo méré shá kqala annímírá gídí Athap qua hórí añ. Álá ábadqíñagá maréqí méré shákqala..

Mín mbále álá shákqala geedíe almásalá holí thá alkítaábá méréyú u álá pqulá márthe na addárajá shá kqalláne tháñ. Álá daa geedíe roothá dqoshuyú gídí athapqua 3 wálla mbá gorí méré állame tháñ .

Másal : Ábdu ada tha addukánú áné shíbíla algamís thá 20 ríal , Anníqál thá 60 ríal u abantqalón tha 85 ríal. Ábdu fuuda kámmu shthané alú ?

Ashúqul : Áwal añ fágada fuudá shuthalá ábdu alú kqíllíñ.

Algamíswqí 20 ríal

Anníqleqí 60 60 ríal

Albantqalóneqí 85 ríal

Fuudá shthané alú kqíllíñ $20+60+85 + 165$ ríal.

Alíshan shúgo fuudá shuthalá Ábdu alú kqíllíñ 165 ríal mmaane.

Iqabara u iyú pgeera

Álá áshakqalthíña geedí igeera 5 ma asúkqulá thaayu u mbá alfasílú . Álá geera már theqí ma madí méré shakqala.

3.2 Annímírá zíí thandule aqlua(Alhissa 21)

3.2.1. Atqábaqá aqoluo (Alhíssa 9)

Alhádafá addarsale :

Mín mbá kqodí geedí addársalé gádargú méré :

- pqlína atqabaqá aqoluoqí tha annímíra zíí tha ndule alú u méré mádíñe thá shakqala .

Ashúqula máábá ágarrañí

- Gubal álá ágarraña geedí atqábaqá aqluó álá azañzaña shambá gárra méré annímírá zíí are alú dqukqúnúñ thá shúlíndu 3 álá baró pqlá márthé shambá áqolulá annímírá gídí are alú hóiañ .
- Másal : kqabátha awalaré ánnímíralegú :
-

$$A) 48 = 1 \times 48$$

$$= 1 \times 2 \times 24 = 2 \times 24$$

$$= 1 \times 2 \times 2 \times 12 = 4 \times 12$$

$$= 1 \times 2 \times 2 \times 2 \times 6 = 8 \times 6$$

$$= 1 \times 2 \times 2 \times 2 \times 2 \times 3 = 16 \times 3$$

(1,48), (2,24), (4,12), (8,6), (16,3) Awalele 48 mmaa mare. 48 gídí awale 5 józ

$$Bi) 72 = 1 \times 72$$

$$= 1 \times 2 \times 36 = 2 \times 36$$

$$= 1 \times 2 \times 2 \times 18 = 4 \times 18$$

$$= 1 \times 2 \times 2 \times 2 \times 9 = 8 \times 9$$

$$= 1 \times 2 \times 2 \times 2 \times 3 \times 3 = 24 \times 3$$

(1,72),2,36),(4,18),(8,9).(24,3) Awalele 48 mmaa mare. 48 gídí awale 6 józ . Álá d qqo kqotha geedí annímírá legú ma áthohuogalá añíu álá áqolo na moothámáré .

Tha almásálá daaolyú Lé shókqõñ geedí államá annímíra aqolu. Alíshan shúgo aqabaqá aqoluo gádaralá álá daa árethé malé thóthaohíñle .Sha áné hía amré alú álá nafaqí tha assandúkqá aíyundú holí míthíl mbá bulu .

A	E	A×E	E×A
6	1	26×1=26	1×26 =26
	7	70	
	6		72
5			45

Álá árothu geedíq mارة rootha shambá áhorlá añíyu. Álá pqaadagú mارة zañ zaña aqolua shambá madí mارةné .

Assaqá aqolulá annímírá zíí tha ndule ma maabí thothohíña annímírá aqolule añíyu awalaré mارة walá thohíqí . Alá pqulá mارةthe mbále shá sqúlla sha atqabaqá íthohú thá aqolua. Atqabaqá ithohú mbá aqolo:

Anníírá zíí thandule kqíllíñéqí “A” u “E” $A \times E = E \times A$ maasse
--

A	E	I	A(E×I)	(A×E)I
3	4	10	3×(4×10)=120	(3 ×4) ×10=120
5	2	-		
	1	20		120
4	-	3		
2	5	8		

Roothuqí thá geedíle á áhorathá añíyulegú. Tha aqoluayu mbá gídí annímírá áqolulá taláta wálla mbá hór añ ma mamalañuogalá añíyu moothákedqe walá thohí . Álá pquhá geedíe atqabaqálé u álá kátabá mártché shambá zíné thá bulue.

Anímíra kqíllíñeqí A,E,I

$$A \times (E \times I) = (A \times E) \times I$$

Mín mbaalé álá ásqara mártché hu tha almásalá zíí tha alkítáábá máreyú .

Iqabara u íyú pqeera Á;á áshak qalthíña geedí igerra 6 mbá zíí tha alkítáábá máreyú u máre rotheqí .

Mín mbá gíliáne mbále shá géedí áhulu añ gundí maadá máreqí tha addársá tqokqlóe álá daagá almásalá dqafaruqí . Alá náfaqí thá assandúkqá zíyundu wálla tha mundí aísaabú másal

×	0	1	2	3	4	5	6	7	8
6	0	6	12	18	24	30	36	32	48

Tha awalaré holloññú ma á thap quolá álá thíkqa annatíja zíí thá bulúeqí.

Másal : $36+12 = 48$ Mothákqedqe awalaré 6 mmaané.

Alíshan shúgo $36 + 6 \times 6$

$$+ \underline{12} \quad \underline{6 \times 2}$$

$$48 \quad 6 \times 6 = 6 \times (6+2) + (6 \times 6) + (6 \times 2)$$

$$= 36+12$$

$$= 48$$

Thá thoñoríndúle awalare 6 holloñoníñ ma áthapquoolá moothá kqedqe awalaré 6 tháñ mmaané .

Mása 2 $8 \times 85 = 8 \times (80 + 5)$

$$= (8 \times 80) + (8 \times 5)$$

$$= 640 + 40$$

Másal 3 $9 \times 3 = (6 + 3) \times 3 = (6 \times 3) + (3 \times 3)$

Annímírá zíí thandule kqíllíñén A,E,I

$$(A + E) \times I = (A \times I) + (E \times I)$$

$$(A - E) \times I = (A \times I) - (E \times I)$$

Assé mma méré

Iqabara u íyú pqeera

Álá daa geedíe ígeera 7 mbá zíí tha alkítáábá mareyú ma ashúkqulá thaayu mbá alfashi lu. Álá hoshala tháñ `shambá shákaqalóó méréne u álá sáha már theqí

3.2.2 Álá áqolu annímíra tha annímírá gídí alú dqukunúñ (Alhissa 3)

Alhá dáfá addársale

Mín mbá kqodí geedí addársalé gádarígú méré

- Méré nafaqí tha annímírá zíí thadule méré aqolu annímírayú
- Aqolu annímírá pqúlíñ gíne íqabaré tha annímírá zíí are alú dqukqunúñ. Ashúkqulá máábá ágarrañí

Geedí gubal mbalé gádarígú méré aqlu annímíra tha annímírá gídí are alú dqukqúnúnúñ, shá géedí zañzaña álá móótha mártheyu tha almásal bílío .

Álá mádíña geedíe shambá aqolulá annímíra tha annímírá zíí are alú dqukqúnúñ thá thoñrídú bulu. Másal $1763 \times 4 = \text{-----}1763$

$$\begin{array}{r} \times 4 \\ 1763 \\ \hline \end{array}$$

Addárajá shákqalláne thañ

Addárajá 1 : $4 \times 3 = 12$, 2 álá kátaba thá shúlí dqukqunuñu hu u 1 álá áthapqúí tha awalare 10 Le .

Addárajá 2 : $6 \times 6 + 1 = 37$, 5 álá kátaba thá shúlí asharó hu u 2 álá áthapquqí tha awalaré 100 Le ,

Addárajá 3 : $4 \times 712 = 30, 0$ álá kátaba thá shúlí 100 hu u 3 álá áthapquqí tha awalaré 1000 Le.

Másal 2 $125 \text{ k.g} \times 5 = \text{-----}$

Alqáwal álá áqolu thá annímírá zíí tha ndule .

$$\begin{array}{r} 125 \\ \times 5 \\ \hline 625 \end{array}$$

$125 \times 5 = 625$ álá baró kátaba gíñ ábarlá tháñ tha annímíra hu.

Iqabara u íyú pqeera

- Alá áshakaqlthíñ geedí ígeera 8 mbá zíí tha alkítaábá máreyú ma ashúkqlá thaayu u mbá alfasílú . álá táábaqa shambá shákqal máréne u álá sháha maártheqí.
- Álá jáhaza geedíe dquqothá ndú álá ámothíña máré.

3.2.3 Álá aqolu annímíra tha awaáre aqoló asharó (Alhíssa 3)

Mín mbá kqódí géedí addársale gádarígú máré :

- Náfaqí tha alqaláámá aqoluo máré áqolu annímíra tha awalaré aqoló asharó.

Gíñ pqadí addárs

- Fílásh kardí mbá maíyu aqoló ashró
- Ashúkqulá máábá ágarrañí

- Gubal mbálé geedí gádarígú méré áqolu annímíra tha awalare 10 u tha awalare aqoloq sharó. Álá pquiliña geedíw shambá shákqal méréne thá kataba .
- Másal $547 \times 60 = \text{-----}$ Álá shárfata tha awalare asharo rákqasqíñ ashúkqul
- $60 = 6 \times 10$
- $547 \times 60 = (547 \times 6) \times 10 \text{ -----} 60$ Álá thóóhe annímíra namuné thán ála baro shakqala .

547

$\times 6$ ----- áwal ála áqolu thá 6

82

$\times 10$ ----- ála físh áqolu tha 10

32820

$$\begin{aligned} \text{Alíshan shúgo } 547 \ 60 &= (547 \times 6) \times 10 \\ &= 3282 \ 10 \\ &= 32820 \end{aligned}$$

Iqabara u íyú pqeera

- Ála dqokqooha geedí gíñ kqallá sha aqoló asharo u nadálaahtá maaméré.
- Ála áshakqalthíña geedí igeera 9 ma ashúkqula thaayu u mab1 alfashílú .

3.2.4 annímíra aqolua tha awalare gidí are alú hollóñoníñ (Alhissa 9)

Alhádafá addaralé

Mín mbá kqodí géedí addársalé gádaígú méré :

- Maada shambá áqolulá annímíra tha annímírá zí are alú holloñ u méré áqolu.
- Náfaqí tha thoñoríndú aqoluo méré áolu annímíra tha annímírá gidí are alú hórí añ
- Shákqala roothá dqoshúyú .

Gíñ pqađí addársalé

Abbakás

Ashúkqulá máába ágarráñí

Guubal ála bádaqa addársalé ála ázañ zaña geedí atqábaqá aqoluo. Míñ mbálo ála ágarraña geedí maále nafagalé tha atqábaqále .

Másal: $789 \times 48 = \dots$

$$\begin{aligned}789 \times 48 &= 789 \times (40+8) \\ &= 789 \times 40 + 789 \times 8 \\ &= 31560 + 6312 \\ &= 37,872\end{aligned}$$

Aqolualé shákqallá tha addárjá bulu .

- Annímírá áqoluqí mbá gídí are alú holloñníñ ála shárfata tha awalaré aqoló asharó u tha annímíra gídí are alú dqukúnuñ .
- Thá rothá squruní aqoluoyú ála shárfata annímírá á qoluqí.
- Asáqa áqolulá annímírá gídí are alú holloñ0nín ála áqolu shambá áqoluoláne tha annímírá gídí are alú hórí añ.

Másal 1 :- $984 \times 500 = 984 \times (5 \times 100)$

$$\begin{aligned}&= (984 \times 5) \times 100 \\ &= 492,000\end{aligned}$$

Másal 2 : $645 \times 300 = 645 \times (3 \times 100)$

$$\begin{aligned}&(645 \times 3) \times 100 \\ &= 1935 \times 100 \\ &193,500\end{aligned}$$

Másal 3 : $756 \times 325 = \dots$

$$\begin{aligned}756 \times 325 &= 756 \times (300 + 20+5) \\ &= 756 \times 300 + (756 \times 20) + (756 \times 5)\end{aligned}$$

$$= 226,800 + 15120 + 3780$$

$$= 245,700$$

Iqabara u íyu pqeera

Alá daa geedíe igeera 10 u 11 ma ashúkúlá thaayu u mbá alfasílú . Álá ákada má shákqal méré ma pqíshí u álá sáha mártheqí .

3.3. Annímírá zíi tha ndule gassama (Alhissa 34)

3.3.1 Atqabaqá gassamó (Alhissa 4)

Alhádafá addarsalé

Mín mbá kqódí addársalw1 gadargú méré :

- Fágada gassama shá Lagazíñá aqoluo mmaané
- Shákqala gassama tha atqabaqá kqedqe

Ashúkqúlá máábá ágarrañí .

Geedí thara gassama garrá shá méré zañzañ álá shákqalagá almasálá zíi tha alkítaábá máreyú.

Álá pqúlá geedíe gassama u aqolua sha mánañ lagazíñá maanáñ mmaane thá almasálá bulu .

$$\text{Másal : } 81 \div 3 = 27 \text{ nánóqí } 3 \times 27 = 81$$

$$48 \div 6 = 8 \text{ Nánóqí } 8 \times 6 = 48$$

$$100 \div 20 = 5 \text{ nánóqí } 5 \times 20 = 100$$

Álá pqúlá geedíe gassama sha zíqí assaqá gadaruné u assaqá walá gadaruné .

Masal : Álá pqlá geedí gassama thá sifir gíñ walá gadarugné tha almásalá bulu.

$A \times 0 = 30$. Álá thama hu há roothá squñí aqolulé. Mabále

$A = 30 \times 0$ ñíéñ shúshígané hatháñ. Mbále álá ásqara márthe hu shambá zíine thá bulúe.

Rotha mba ma hu kqíqíth alqakíida tha assábab
 $30 \div 0$

0

$0 \times 0 \neq 30$

nánoqí $0 \times 0 = 0$

$30 \div 0$

30

$0 \times 30 \neq 0$

nánoqí $0 \times 30 = 0$

$30 \div 0$

$0 \times 1 \neq 30$

nánoqí $0 \times 1 = 0$

Shambá daoláne tha bello moothágú kqíthóólá huqkíllíñ walá ma assé .

Tha mbáleyú álá pqlá márthe sha $A \times 0 = 30$ walá gídí mootha.

- $E 0 = 0$ thá mbáleyú álá kqapqá attámaná “E”
- Annímíra kqíllíneqí “ A’ u “ E” A E gídí mootha Lakín $0 \div 0$ walá gídí mootha .
- Álá pqlá geedíe sha walá maabí gádarí álá gássama thá sifír .
- Masal : $20 \div 1 = 20$ Nánóqí $1 \times 20 = 20$

$$101 \div 1 = 101 \text{ Nánóqí } 1 \times 101 = 101$$

Álá tháma hu thañ sha ayú annímíra A, $A \div 1 = A$ u $A \div A = 1$ ($A \neq 0$) álá pqla marthe tha almásal . ma shar ma mbále álá físh pqlágagu sha

$0 \div A = 0$ ma assé.

Iqabara u íyú pqeera

Álá ashakqalthiña geedíe igeera 12 ma ashúkqulá thaayu u mbá alfashíliú . Álá geere shambá shákqalóó máréne.

- Álá dqokqo tha atqabaqá gassamó .

3.3.2 Igassamá annímírá zíí thandule (Alhissa 3)

Alhádafa addarsalé

Mín mbá kqoqí géedí addársalé gádarígú máré :

- Fágada gíñ kqalla sha annímírá gássamla, mbá gássamí u mbá fíí alú .
- Náfaqí tha alkqanúná gássalmá annímíra tháñ thá 2, thá 5, tha 10 u thá 100.

Ashukqulá máábá ágarrañí

Thá shúlíndu talátayu gedí madí madí annímírá gassamuqí u mbá walá gassamuqí (mbá gashí)

Gíñ fédqíllá thá shúlídúleyú á géedí ábadqíña añ gundí maadá mareqí shambá gássamal1 annímíra .

Alíshan shúgo ñgó pqulá geedíe annímírá gássamal u mbá gássamí tha almásalá bulu.

Másal : $12 \cdot 1 = 12$ nánoqí $1 \cdot 12 = 12$

$12 \cdot 2 = 6$ nánoqí $2 \cdot 6 = 12$

$12 \cdot 2 = 6$ tha mbáleyú 12 gássamla , 2 mbá gássaní u 6 shíñ mbá fíí alú mmaa máree. Álá dqokqo tha geedí annímírá gássamí 12 máré kqeera hu . 12 gássamla tha 2 áné walá gashá . Álá mádíñe tha alqaláma sha $2/12$

Másal :- kqéera thá annímírá gássamí 36 hu .

1 Gássamí annímíra kqíllíñ. Alíshan shugo $1/36$

2 gássamí 36 alíshan shúgo $2/36$

3 gássamí 36 alishan shúgo $3/36$

Álá dqokpotha geedí annímíragú físh gássamí 36 u méré mádíne tha alqaláma .
Thá thoñoríndú namuqí álá pqlá geedíe gíñ kqallá sha wala gássamí u walá ma
awalare.

Másal 3 : 52 walá gássamí 6 alishan 52 walá gássamalá thá 6 ané walá daara .
ma maadíñlé tha alqaláma álá mádíne shúgo 6 52

14 walá gássamí 3 alishan shúgo 3 14

Álá dqokqotha geedí dqokqothá shabbahauqígú méré móótha. Mín mbále álá
árothína gedí alkqanúná gássamíla annímira tháñ tha 2, thá 5,

Álá baró pqlá márthé shambá zíiné thá bulúe

- Annímírá gassamíla tha 2 áné walá gashá are alúmaré mbá alafí añ alu thá
0,2,4,6,8 mmaané .
- Annímírá gassamíla thá 5 áné wala gashá are alúmare mbá alafí añ alú tha
0 mmaané.
- Annímírá gassamíla thá 100 áné walá gashá are alu kqedqe mbá alafí añ
alúgú holloñoníñ tha tha 0 mmaane

Iqabara u i`yu` pqeera

- Allá áshakqalthíña geedí igeera 14 u 15 ma ashúkqulá thaayu u mbá
alfasílú .
- Álá dqokqotha geedí gíñ kqalla sha annímírá gassamí, mbá gassamalá u
mbá fíí alú. Álá táábaqa shambá shák qalímáréne u álá sáhaa márthéqí .

Annímíará gássamíla mbá gashí (Alhissa 4)

Alhádafa addarsalé

Mín mbá kqodí geedí addársale gádarígú méré ;

- Shákqala annímírá gássamíla mbá gashí .

Ashúkqulá máábá ágarrañí

Annímíra gashí gassama walá ma geedíe tqokqoló. Lakín sha áné
hía maré alú ma pqíshí álá tharé thá roothá dqoshuyú madí méré ,

Másal :- Múna gídí ríal. Ma fédqíne sha ané shíbíla írsás thán u írásí dqukqúnuñ ma má 0.35 írsá sí kámmu shíbílné ?

Shambá shákqalláne ríal 1 = 10 gurúsh

$$0.35 \text{ ríal} = 3 \text{ gorúshu nús .}$$

Gíñ hoshalíña tháñ thá almásaleyú 100 gádaralá ála gássama 35 walá ma gashía ?

Annímírá áqolulá thá 35 mbá daa 100 walá zíqí

$$100 \div 35 = 2 \text{ ané gashá } 30$$

Alíshan shugo múna shíbílí írsásí 2 á 30 gurúsh gashá ñínéqí Ála ashakqalthíña geedí almásalá shabbahu qígú ála áhíá mare alú .

Ála pqulá geedíe annímírá gassamí sha gorí mbá gashí

Iqabara u íyú pqeera

Ála áshakqalthína geedí igeera 16 ma ashúkqulá thaayu u mbá alfasílu.

Ála táábaqa shambá shákqal máréne u ála sáhá mártheqí. Ála pqulá márt hé máre geera annímírá fíí alú thá aqolua .

3.3.4. Annimíra zíí are alú dqukynúñ gassama (Alhissa 5)

Alhádáfa addarsalé

Mín mbá kqodí géedí addársalé gádarígu máre.

- Gássama annímírá zíí tha ndule tha annímírá zíí are alú dqukqunúñ.

Alhádafá` addarsale

Addársalé gárrá géedí thá shúlíndú dqafareyú. Lakín alhádafá kqedqe alíshan ála ábadqíñá geedíqí mmaané ála thará márt heqí tha amásalá rakqasqí .

Másal

$$\begin{array}{r} 717 \\ 8 \overline{)5736} \\ \underline{-56} \\ 13 \\ \underline{-8} \\ 56 \\ \underline{56} \\ 0 \end{array}$$

Addárajá shákqallane tháñ

1. $5 \div 8$ walá gadaruq
2. $57 \div 8 = 7$ ané gasha 1
3. $13 \div 8 = 1$ ané gashá 5
4. $56 \div 8 = 7$

Másal 2

Iqbara u íyú pqeera

Álá áshakqalthíña geedí igeera 17 ma ashúkqulá thaayu u mbá alfasílú u álá táábaqa shambá shákqal máréne .

3.3.5 Almjmu shakqala(Alhíssa 4)

Alhádafá addarsale

Mín bmá kqodí géedí addársalé gádarígú máree.

- Fágada almjmú annímírógú
- Sháqala almajmú annímírá daalá mártheqí .

Ashúkqulá máábá ágarrañí

Sha ñgó pqulá geedíe almajamú ñgó kátab annímíra ñgúnuñ tha assabúra are .

Másla : 20,16,36 á géedí áthapqu annímírálegúqí u méré gássama alqádadá kqedqéqí.

$$72 \div 3 = 24$$

Álá pqulá geedíe sha 24 almajmú 20, 16 u 36 mmaané.

Álá daa geedíe almásalá holígú shúgo u álá baró álfa márthé alú.

Sha álé thíkqa almajmú annímíró

- Álá áthapqu annimírá ma daadóqí .
- Álá gássama annímírá thapquoqí alqádadá
Annímíróeqí u annímírá thíkqilá almajmú ñinéñ sqúlláne

Iqabara u íyú pqeera

Álá ásakqal thíña geedí ígeera 18 ma ashúkqúlá thaayu u mbá alfasílú u álá táábaqa shambá shakqal maréne .

3.3.6 Gassama tha awalaré asharó (Alhíssa 6)

Alhádafá addrsale

Mín mbá kqodí géedí addársalé gádarígú máre

- Shákqala gassama tha awalaré 10.

Ashúkqulá máábá ágarrañí

Geedí gárrá gassama thá 10 u tha 100. Annímírá gássamlá thá 10 geedí thá 3,1.2 sha áné pqaada geedí addársaléqí álá dqokqothagú máre móótha tha alú . Mín mbálo álá áshakqthíña almásalá zíqí thá bulúeqí .

Masal $750 \div 30 = \text{-----}$

25
30 750
-60
150
150
0

Addárajá shá kqalláne tháñ

1. $7 \div 30$ walá gadaruqí . Alíshan shúgo áñ hasqúla mbá gassamuqí áñ gássama . mbále $75 \div 30 = 2$ u q1 lñé gashá 15 .
2. $2 \times 30 = 60$ Tna alkqanúná gassamóyú áñ nágasa 60 mín 75
 $75 - 60 = 15$
3. Áñ gássama 150 thá 30 mbá fíí alú áñ áñ abutho 0 áné gía hatháñé annímíra ma 150
4. Áñ gássama 150 thá30 mbá alú áñ kátaba ma íthigí

2 tháába pqííshíqí1

$$50 \div 30 = 5$$

5. $30 \times 5 = 150$ tha ashúkqulá gassamóyú áñ nágasá áné gashá 0

Gassama tha awalaré 10 álá pqúlá már the thá thoñrindú namuqí

Aiqabara u íyú pqeera

Álá gássama geedíe ígeera 19 , 20 u 21 méré shákqala tha alfáshíl u thaayú.

Álá táábaqa shambá shákqal márene u álá sáha mártheqí .

3.3.7 Annímírá zíí tha ndule gassama tha annímírá zíí

aré alú holloñonín (Alhíssa 7)

Mín mbá kqodí géedí addársalé gádarígú méré :

- Gassama annímírá zíí tha ndule tha annímírá zíí rae alú holloñoníñ .

Ashúkqulá máábá ágarrañí

Tha addársaleyú geedí fédqí fedqí lágú méré sha kqala gassamá bádqíqí. Alíshan shúgo álá pqaadagú tha almásalá bulu

Násal 1. $1798 \div 31 = \text{----}$

Addárajá shá kqalláne tháñ

1. Álá ázala annímírá gassamuqí (179)
 $179 \div 31 = 5$ áné gashá 24
2. Álá náfaqí tha ashúqulá gassamó
 $5 \times 31 = 155$
3. .Áñ nágasa annímírá gassamí 155
4. Áñ nágasa annímírá thíkqíla ma íthígí annímírá gássamíqí

Mín mbále álá mómothíñayu lámín áné kqóoda mbá gássamla (1-4) , Gíñ kqálla shúgo

1. $248 \times 31 = 8$
 $31 \times 8 = 248$
 $248 - 248 = 0$

Mín mbaló álá geera mootha álá pqua hu tha assátqur holloñoníñ .

Alíshan shúgo $1798 \div 31 = 58$

Alqáhír baró álá geedra almásal u roothá dqoshugú holí tha alkítááb01 máréyú álá ásqara márthe hu ma pqíshí .

Iqabara u íyú pgeera

Álá áshakqalthíñgeedí igeera 22 ma ashúkqulá thaayu u mbá alfasílu. Álá táábaqa shamba shákqalí máréné u álá sáha mártheqí .

3.4 Igeerá ákqusolé (Alhíssa 1)

Alhádafa addarsalé

Mín mbá kqodí géedí addársalé gádarígú méré:

- Náfaqí tha alqalámá alhísaabú árbaqákedqe méré shaqala annímíra zíí thandule u roothá dqoshuyú .

- Ashúkquqlá máábá ágarrañí
- Igeera zíqí mbá álafí akqusqóolé alú . Igeerále nafaqí sha álé móótha gíñ gárraloayu tha akqusqóleyú. Alíshan shúgo ñgó móóha geedíe gíñ gárrá mareyú tha akqusqóleyú ñgó baró baró áshakqalthíña ígeeragú. Álá hoshala tháñgú shambá shákqal márene u álá abadqíñegú ma gadaruoqí álá daagá alú dqooshagú.

Asqusqo Árbaqa

Gíometirí (Alhíssa 23)

Alhádafá Ákqyusqolé

Geedí mín mbá kqódímáre akqusqóle gádarígú márez:

- Maada annúkqtqa bílén u assátqúra dám thoñorí shambá zíiné na añíyú máre u shmbá hulu márezqí.
- Thá mundí alhisaabú alú márez mádíña assátqúra dam thoñorí u assátqúra walá Lafí álu shambá namu márez
- Fágada assátqúra dám thoñorí nmbá walá Lafí álu mba mádíñ thoñorínduqí.
- Fágada alqalámá ashákíla gíñ múfí añ

4.1. Gíñ kqallá sha gíometírí u arrásím (Alhíssa 8)

4.1.1. Aníyú zíqí albáiná anníkqtqó u mbá assatqurú

Shambá hulu márezqí (Alhíssa 1)

Alhádafá addarsalé

Mín mbá kqodí géedí addársalé gádarígú márez:

- Pqulíña añíyú zíqíqí albáiná annkqó u mbá assatqurú shambá hulu márezqí

Gíñ pqadí addársalé

- Almástqara

- Kombost

Ashúkqulá máábá ágarrañí

Addársalé alíshan tharalemín thá shúlíndú buluyú walá má geedí tqokoló.

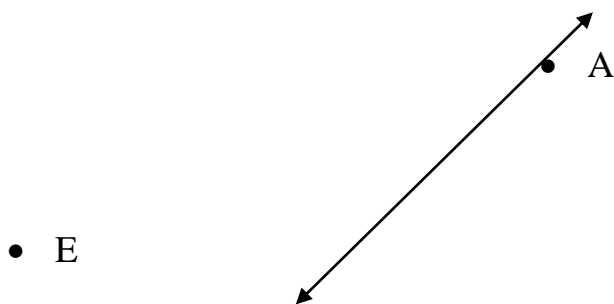
Alíshan shúgo írthua kqíllíñ alá gía geedí .

Madíña anúkqtaqa hollóñoní1=ñí “A” u “E” tha assabúra are. Ñgó áhathagá geedíqí ñgó daagá márthe almástqara máré pqúagá assátqurá ahulune.

- A

- E

Álá dqokqotha gadí máñ sha maabí gádarí alá pqua assátqurá máñ mbá dqafari annúktqaleyú alúa ? Thá rootha aréleyú gíñ fagadí géedí asstqur dqukqúnúñ bás ñínéñ pqúúlá tha annúkqlqa holloñoníñ alú .

- E

Álá ádamuqí tha mbá1leléle aálá mádíña geedíe shambá zííne tha almásal 2 mbá zíí tha alkítáábá máréyu sha tha annúkqtqa dqukqúnúñalú assátqurá hóríañ míllañ gádaralá alá pqua. Rothá kqalí sha “walá thíkqu tha assátqur are “ alá ábadqíñagá geedíqí máré állama .

Álá físh ábadqíña geedíqí máré pqúppuña assátqur tha almástqara .

Iqabara u iyú pqeera

Shá álé ábadqíña geedíqí álá áshakqalthíña geedí igeera 1 mbá zíí tha alkítáábá márewgúma pqíshí . múñgúnuñ méré shákqala ma ashúkqulá thaayu u múñgúnúñ shíñ ma mbá alfasílú.

4.12. Añiyú assátqúra dám thoñorí holloñíñ shambá hulu méréqí (Alhíssa 1)

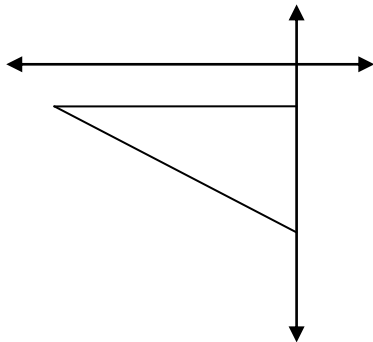
Alhádafá addarasalé

Mín mbá kqodí géedí addársale gádarígú méré.

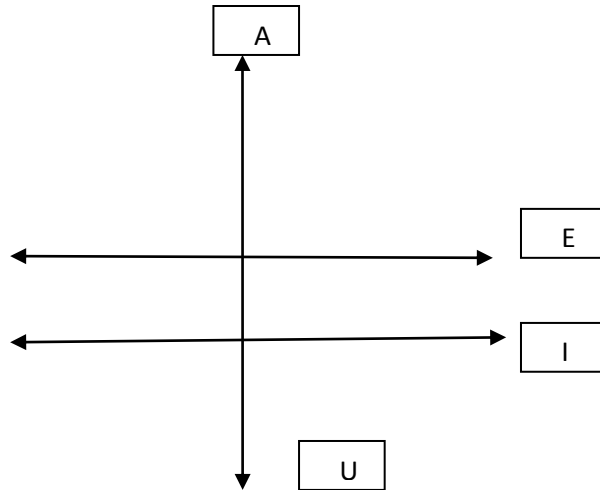
- Pqúlíña assátqúra dám thoñorí holloñíñ na añáméré shambá hulu méréqí.
Gíñ pqadí addársale
- Almásqara
- Gíñ sáwaralá thééle taláta tháñ

Ashúkqulá máábá ágarrañí

Sha á;é thará addarsale, álá náfaqí tha almástqara wálla thá gíñ sáwará thééle taláta thána alá pqulá geedíe shambá sawarlá assátqúra ma daadóe assátqúra gothuné are tháñ

Álá ánamu gíñ sáwaralá thééle taláta tháñ thá assátqúra dám thoñoróle álá sawara assátqur “A”

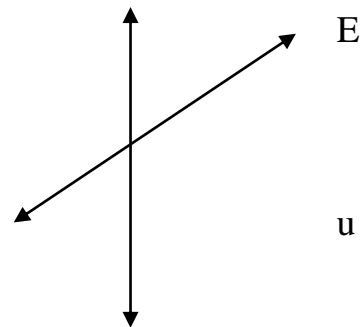
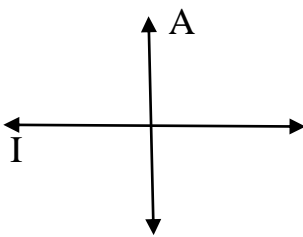
Álá náfáqí tha almásqara ála ánamu alú thá “E” le ála sawara “A” mín mbálo ála sawara assátqurá gothu are thá “E” le ála sawara assátqur “I” tha annúqqtqa “u” alú .

Assátqurádám thoñorí hollóñíñ áñá dám méré álafíla alú shambá zíné thá bulúeqí .

Assátqurá dám thoñorí shambá hulu méréqí (mbá shuríñí u mbá kqíthu are, mbá walá shuríñí u mbá kqíthu are, mbá gothu are)

Mbá shuríñí kqíthu are

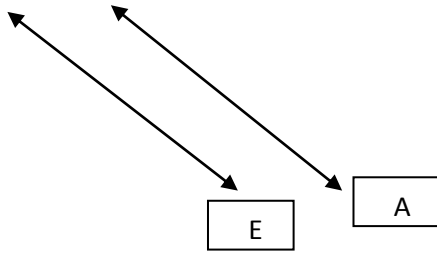
mbá walá shuríñí kqíthu are

$$\vec{E} \perp \vec{A}$$

$$/A/ \rightarrow /E/ \rightarrow$$

“A” u “E” assátqurá gothu are mmaa méré

Álá tháma hu thá rootháale ála tháma rothá zíqí thá bulúqí tha albál. Álá pqúlá geedíe assátqurá kqíthu are u annú kqírqá hulu máréréqí tháñ u shambá náfalé tha alqaláma A E mare A E

Álá dqokqotha geedí gíñ zíqí tha almádarasámáreyu mbá shábbaha assátqurá gothu are u mbá kqíthu are. Álá ákada ma fagadá méré .

Iqabara u íyú pqeera

Álá áshakqalthína geedí ígeera 2 mbá zíí tha alkítaábá máréryú ála ábadqíñía addársale tháñ.

4.1.3 mundí alhísaabú u assátqurá dám thoñorí asquríña

Alhádafá addarsalé

Mí mbá kqódí géedí addársalé , gadarígú méré :

- Fágada gíñ kqallá sha mundí alhísaabú
- Asquríña assátqurá dám thonorí

Gíñ pqadí addárs

- Dííñí
- Almástqara
- Kombost

Ahúkúla máábá ágarrañí

Náfaqí tha assúr 7 mbá zíí tha alkítaábá geedúyú ñgó pqulága gíñ kqallá mundí alhísaabú u annúkqtqá aháthíné tháñ, Álá dqokdqotha geedí annúkqtqá “A” mín tha assúra 7 yú méré rootha .

Gubal mbále geedí madí assátqurá dám thoñorí u mundí alhísaabú shambá hulu máréréqí

Assátqurá dām thoñorí busqkqé alqíthó mundu mmaané u gídí ndu alú holloñoníñ . Sha ané hía maré alú ma pqishí ála áshakqalthíña gíñ zíqí thá bulúegú tha assaúra are u tha alkarásámáreyu .

- Ála sáwar assátqur “A” ála mádíña annúqtqa “ I ” “E ”
- Tha “A” alú ála mádíña annúqtqa “u” mbá walá thíkqu thá “ I E” alú .
- Ála mádíña annúqtqa “0” mbá wálá thíkqu hta annusa “ A” alú maré “ E”

Mín mbá shakqal géedí gíñle ála mádíñagá aña “u”, “0” , u mbá “I” shambá zíiné. Ála nafaqí tha almásal 12 mbá zíqí tha alkítáaa geedúyú ála pqulága assátqurá dām thoñorigú shambá ásquríñáne .

Iqabara u íuy1 pqeera

Ála áshakqalthíña geedí igeera 3 u 4 mbá zíí tha alkítáábá máreyu ma ashúkqúlá thaayu u mbá alfasílú. Ála táábaqa shambá shákqal máréne uálá saha mártheqí .

4.1.4. Assátqurá dām thoñorí mbá ma daadó ála rásamagá assátqurá shabbhauné tháñ u ála ágooru assátqurá

dām thoñorigú (Alhissa 2)

Alhádafa addarsalé

Mín mbá kqodí géedí addársalé gadarígú máré

- Rásama assátqurá dām thoñorí thá mundí alú
- Ágooru assátqurá dām thoñorigú

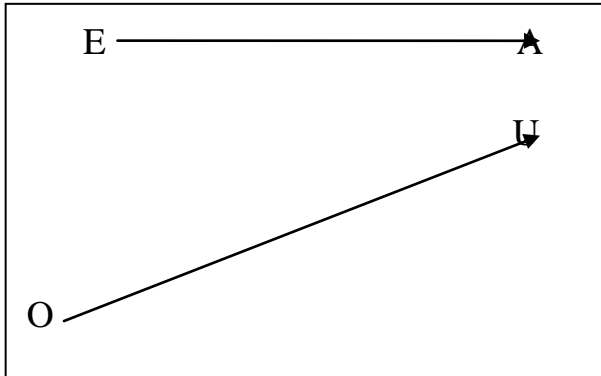
Gíñ pqadí addárs

- Almástqara
- Kombost

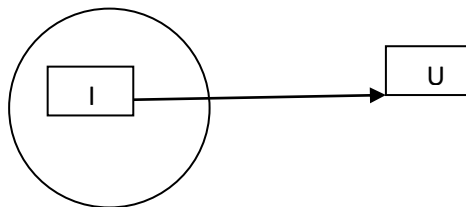
Ashúkqulá máábá ágarrañí

Sha álé thará addársale, ála pquqlíña geedíe igeera 1 u 2 mbá zíí tha alkítáábá máreyú. Shá géedí fágada shambá rásamla ála dqokqotha dqokqothagú tha almásalleshá géedí maada shambá sawarlá assáqurá dám thoñ0ríe assátqurá shabbahauné tháñ ála sáwara gíñ zíí thá bulúe tha assabúra are ála rothuqí tha alú thá geedíle .

Ála rásama assatqurá dám thoñoríe assátqurá shabbahauné tháñ

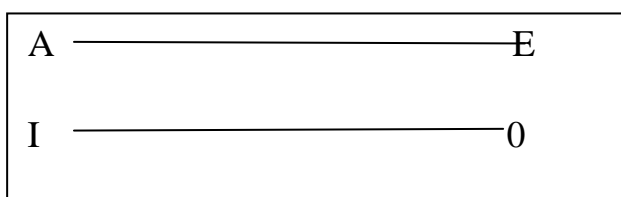

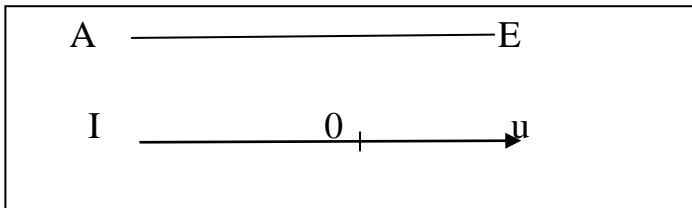
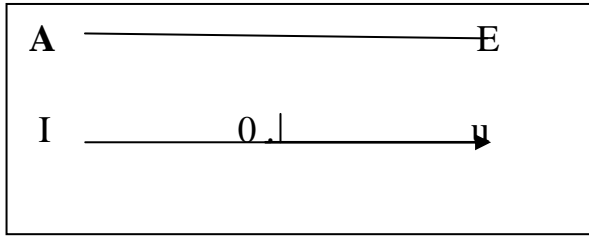
E ————— A

- Assátqurá dám thoñorí “EA” annúkqá aháthíne tháñ “O” ála tharáne tháñ ála rásama assálqur “u” thá mundí alú
- Ála hasqúla “O” ma shímbír níníyú ála sawara radíes “EA” assátur “ u “ añá kqíthu mǎré are maré shímbír ála daa hu sha “I” Ála baró pqlá geedíe sha bíñ shabbahaulá “ \overline{EA} ” tháñ “ \overline{OI} ” mmaané

Assátqurá dám thoñorí asquríña

Assátqurá dám thóñorí holloñoñiñ “AE” u “ I O “ ma daadó Tha annúktqqa ” 0” alú ma maabí fedqí ála asqurína assátqur “IO” tha “AE ‘ ásquríñiá shambá zíiné thá bulúeqí .

Ála tháma hu tha annúktqqa “I” ála sáwara assátqura dqafarí ‘0’ alú

Alá haqúla annúktqqa ‘0’ ála tháma hu thañ ála gía radíes “AE” u añá hulu méré are alá daa hu sha ‘u’ ála baró pqlá geedíe sha assátqur ‘ ou “ mbá ma asquríña mmaané

Assátqurá dám thóorí holloñiñ “ AE” u “ I 0” ma daadó

Tha annúktqqa “0’ alú ma maabí fédqí ála asquríña assátqur “I 0” tha “A” asquríñlá shambá zíine thá bulúeqí .

Ála tháma hu tha annúktqqa “I” ála sawara assáturá dqafarí “0 “ alú .

Ála hasqqúla annúktqqa “ I “ ála tháma hu thañ ála gía radís “AE” u añá hulu méré are alá daa hu sha “u” ála baró pqlá geedíe sha assátqur ‘0u” mbá ma asquríñá mmaané

Mín mbále 1lá pqlá sha assátqurá dám thóñorí gádargalá ála ágooru tha are wálla ála ábare u ála físh pqlá márté tha almásal 3 mbá zíqí tha alkítáábá

geedúyú álágú pqulága shambá ágoorulá geedúyú álágú pqulága shambá ágoorulá assátqúrá dám thoñorí .

Iqabara u íyú pqeera

Álá ábádqííña geedíqí mارة shákqala ígeera 5 u 6 mbá zíqí tha alkítaábámáreyú.

4.1.5 Bílén alú namu alú)

Alhádafá addarsalé

Mín mbá kqodí géedí addársalé gádarígú mارة :

- Maada gíñ kqalla shá bÍlén/ Añá alú namu alú 0

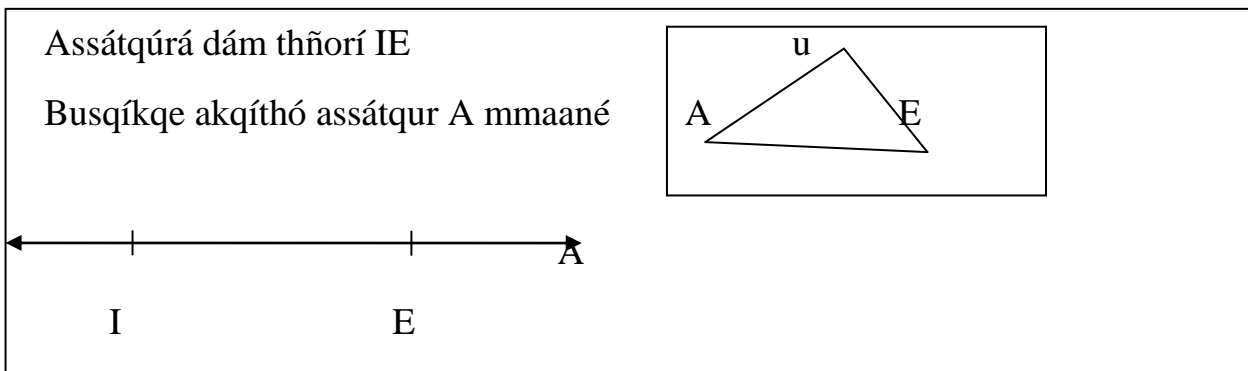
Ashúlqulá máábá ágarrañí

- Sha géedí maada gíñ kqallá sha bÍlén (añá alú namu alú) álá mádíñagá gíñgú holí tha adaáru mbá shábbahane álá thará addársí thañ .

Thá írothua á géedí maada gíñgú holí tha bulúeqí almedáná alkuró, alwárga thar are , assabúra u gíñ shábbahane kqíllíñ mádíñ bÍlén wallá añ alú namu alljqí

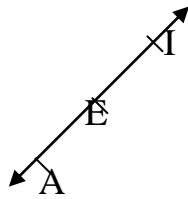
Tha addársá alhísaabúyú gíñlegú walá añ alú namu alú bás nínéñ mádíñeqí lakíñ Legíñ walá gídí aña lafíne alú kqíllíñ níneñ límmané. Gíñ sqúlña sha bÍlén wálla añ alú namu alú tha addársá alhísaabúyú muñgúnuñ bás nínéñ hoshalne are tháñ .

Álá kátaba gíñ zíqí thá bulúe tha assabúra aree álá pqulá geedíeqí .

mín mbálé ála pqlá márthe annúkqtqa taláta añá múfí méré thá añ alú namu alú are .

- Taláta méré thíkqu tha assátqur dqukúnuñ alú

- Walá ma thíkuro tha assátqur dqukúnuñ alú méré gía théele taláta. Aleshan shúgo holí tha assura 24 mbá zíqí tha alkítaábá geedúyu dáálá hu sha théele taláta.

Iqabara u íyú pqeera

Ála daa geedíe ígeera u mbá zíí tha alkítaábá máreyu méré roothu tha alú .

4.1.6 Assátqurá shúrín mbá gídí thoñorindu (Slhíssa 1)

Alhádafá addarsalé

Mín mbá kqodí géedí addársalé gádarígú méré :

- Rootha gíñ kqalgalá sha assátqurá shúrín hu mbá gídí thoñoríndu.
- Rootha gím1 kqalgalá shá assátqurá dám thóorí mbá gídí thoñoríndu .

Gíñ pquadí addársale

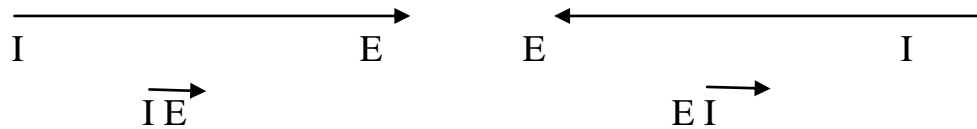
- Almástqara

Ashúqulá máábá ágarraní

Sha ále thara addársalé ála mádíña geedíe fírí buní thoñoríndú bungané ála dqokqotha gú thoñor añá pqíshíné sha ále úuma . Bírará máábá úumaqí gíñ ábarláne tháñ walá thá añ squríñá úumaóne íllá thá thoñoríndu bungua

fírí mmaane. Alá pquológagú sha thoñoríndú nafaqí míllañ thá addársá alhísaabúyu

Álá mádíña geedíe assátqurá shríñhu mbá mádíñ thonorínduqí .

Iqabara u iyú pgeera

Sha álé ábadqíña addaqrsalé alá áshakqalthíña geedí ígeera 8 u méré roothuqí thaalú .

4.2. Théele árbaqa iyú dqaañákqedqe u gundí kqerpqíña kqedqe ípquqúl /Alhíssa 12

4.2.1. Théele árbaqa gundí kqerpqíñqedqe ípquqúl) Alhíssa 5)

Álhádafá addarsalé

Min mbá kqodí géedí addársalé gadarígú méré .

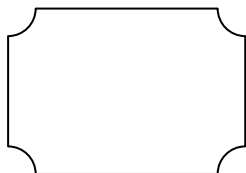
- Fágada shambá kqapqíla gundí kqerpqíña théele araqao.

Gíñ pquadí addárs

Almástqara

Ashúkqulá máábá ágárrañí

Álá pqulá geedíe assúrá gíometíru ma fédqíla alá ábare na gundí kqerpqíña alá ahátha mín annúkqtqa dqukqúnuñ alá ábare tha alhétq .

Assúralé ma fédqíla alá ábare na gundíkqerpqíña alá ábara squríña AB , BD , EF , FM , MN , NA, alá áthapquqí . Alíshan shúgó alá ahátha mín “A” alá ábare lemín alé mathó thá “A” yueqí .

Almásaláe aleshán náfa theele árbaqaeqí zíqí tha almásal

1 Tha alkítáábá geedúyu .

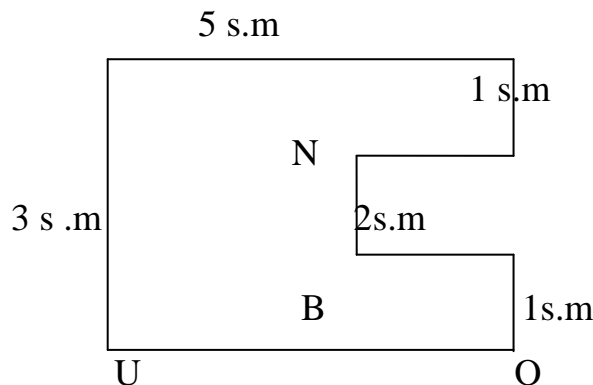
Gíñ kqallá sha gundí kqerp qíñá theele arbaqao athapqua squríña gúndí sha gundí kqerpqíñá theele arbaqao athapqua squríña gúndí árbaqa mmaané .
Shambá shákqalláne .

Shambá shákqalláne

$\begin{aligned} \text{Gi) } & \text{sq} + \text{AL} + \text{sq} + \text{Al} \\ & = \text{sq} + \text{sq} + \text{Al} + \text{Al} \\ & = 2 \text{ sq} + 2\text{al} \\ & = 2(\text{sq} + \text{al}) \end{aligned}$	$\begin{aligned} \text{G+ Gundi kqerpqíña} \\ \text{sq} & = \text{squríña} \\ \text{Al} & = \text{alqúrud} \end{aligned}$
---	---

Gíometírí gídí théele ma assátqurá ma assátqurá shúrr

Íñ hu kqíllíñ ála pqlá geedíe shambá kqapqígaláne gundí kqerpqíña tha almásalá bulu .

Alqáwal ála tháma gundí kqerpqíñákqedqe shúgo. Squríña \overline{AE} , \overline{AE} ,mbá \overline{Em} , \overline{EM} . mbá \overline{NM} , \overline{Nm} , mbá \overline{DO} , \overline{DO} mbá \overline{UB} , \overline{UA} .

$$\begin{aligned} \text{Gu} & = \overline{AE} + \overline{EM} + \overline{NM} + \overline{DO} + \overline{AU} + \overline{OU} + \overline{NB} + \overline{BD} \\ & = 5 \text{ sm} + 1 \text{ 5.m} + @ \text{ 5.m} + 1 \text{ 5.m} + 2 \text{ 5.m} + 5 \text{ s.m} \text{ 3.s.m} \\ & = 20 \text{ s.m} \end{aligned}$$

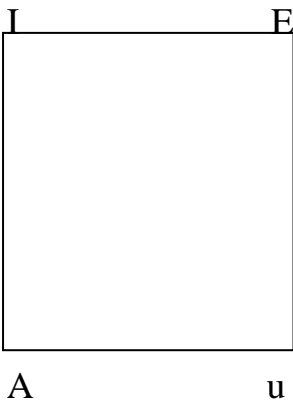
Aleshán shúgo gundí kqerpqíñákqedqé 20 s.m mmaané

Gundí kqerpqíná thééle árabaqá namuqí

Squríñá theele araqáo ma má A . Gundí kqerpqíñákqedqe shíñ shambá kqapqíláné

$G = sq+sq+sq +sq = 4\times sq$. Álá hasqúlagá thééle árbaqa dqukqunuñ álá pqulá márthe shambá thíkqíláne

Másal : sha ále kqapqá gundí kqerpqíñá theele árbaqa “IEAU” álá áthapqu squríña “ IEAU”

Alíshan shúgo gundí kqerpqíña =

IE +EU + UA + AI Alíshan shúgo

$$G = sq + sq +sq + sq$$

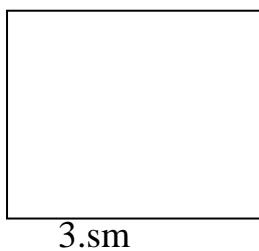
$$= 4 s qu$$

Aleshán shúgo $G 4 sq$

Shambá kqabíla gundí kqerpqíñá thééle ár baqá namuqí Álá hoshala almásalá bulu tháñ shambá maané shakqalá

Másal :- kqapqátha gundí kqerpqíñá thééle árbaqá namúqí mbá bulu squríña kqedqe alesan ma daadó 3 s.m álá kqapqá shambá zíné thá bulúe

A)

$$G = 4\times 5qu$$

$$= 4\times 3 s.m$$

$$= 12 s.m$$

Bí) Thééle árbaqá namuqí gundí kqerqíñáedqe ma má 48 s.m squíñákqedqe kámmu maané ?

Shambá shákqalláne G madaadó = 48 s.m

Mbá ma dqokqothá sq = ?

$$G = 4 \times 5sq$$

$$48 \text{ s.m} = 4 \times sq$$

$$Sq = 48 \text{ s.m} \div 4 = 12 \text{ s.m}$$

Dí) Thééle árbaqa dquqúnuñ ma gíida gundí kqerqíña 56 s.m u squíña 15 s.m ma dqokqthálayú na alqúrudákqedqé shambá kqapqílane

$$Sq = 15 \text{ s/m.}$$

FuFúthákqedqe

$$G = 56 \text{ s/m/}$$

$$G = 2(sq + A)$$

$$A = 56 \text{ s.m} = 2 \times (15 \text{ s.m} + A)$$

$$56 \text{ s.m} = 15 \text{ s.m} + A$$

$$28 \text{ s.m} = 15 \text{ s.m} + A$$

$$28 \text{ s.m} - 15 \text{ s.m} + A$$

$$13 \text{ s.m} = A$$

Aleshán shúgó alqúrudákqedqe 13 s.m mmaane

Iqabara u íyú pqeera

Álá áshakqalthíña geedí ígeera 9 u 10 ma ashú kqulá thaayu u mbá alfasílú. Álá táábaqa shambá shamá shákqal máréñ u álá sáha mártheqí .

4.2.2. Iyú dqaañá théele arbarab íqabara (Alhíssa 7)

Alhádafá addársalé :

Mín mbá kqodí géedí addársalé gádarígú mارة :

- Ábara íyú dqaañá theelee arbarqaoqí .

Gíñ pqaadí addárs

- Almástqara
- Alwárgá ma ískuer

Ashukqúlá máábá ágarrañí

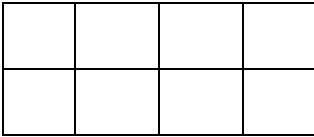
Gubal ála pqlá geedíe íyú dqaañá théelé arbaqao shambá kqapqíláne ála hásqúlo gíñmañ mbá ábarlé aiyú dqaañá ála ábare u ála mádíña mártheqí.

Roothále ma hú asqaránné u almásalá máñ físh zíqí thá bulúeqí.

Mbálé árbaqá árbaqá amuqí ma hasquláne shá ále hásabane tháñ mmaané . Ála Aléshán dhúgo théee11. Rothále ála náfagaqí tha almásal 2 mbá zíí tha alkítaábá máreyú álaásqarane márthe hu tháñ ma pqíshí .

Ála náfaqí tha almásalálé u tha mbá holí tha alkítaábá geedúyú ála 5 áwara théele áraba tha assabúra are u ála gássama ála baró pqlá márthe shambá hásabíláne. Sha ále thíkqa íyú dqaañá theelee arbaqao thá bulúe u thá alwaárgayú u ála sqíinayú ála báro hásaé thá bulúe u thá thééleyé u ála áqolú baró thíkqa na íyú dqaañá.

Másal 2 : Hoshalathá théele árbaqá bulu tháñ

Má há sabá le na théé le árbaqa bí lo thá

Bulúe 4 mmaané . mbá thíkqu tha arrók

Dqukqúnuñ alú. Má há sabá le thá théé leyé

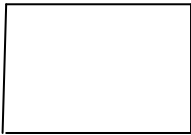
Físh 4 mmaané. Théé le árbaqá maqí hasabá

álá áqoolu thá 4 álá fágada sha 16 mmaané . Annímírá le théé le 1rbaqa bí lo namuqí thíkqu thá théé le árbaqayú mmaané squíñá théé le arbaaqao ma má “squ” u a;qúrud; ma “Al” alqádadá kqedqe shíñ squ × Al mmaané . mín mbá madí géedí sha á le baró shúshagú shambá shákqallá íyú dqaañá .

Théé le árbaqa squríñákqedqe ma má “sq” u alqú rú dá kqedqe ma má “Al” u íyú dqaañá ma má “I” , shambá kqabqíláne na íyú dqaañákqedqé.

$$I = \text{sq} \times \text{Al}$$

Másal 3 : Iyú dqaañá théé le arbaqao gá daralá álá kqaba shambá zíné thá buluqeqí.

Abuura 4 Sq = Abuura 12
 A = Abuura 4
 I = ?

Abuura 12 Fufúth $I = \text{sq} \times \text{Al}$
 $= \text{Abbuura } 12 \times \text{Abuura } 4$
 $= 48 \text{ Abuura}$

Álá pqulá geedíe shambá kqapqílá íyú dqaañá théé le árbaqá namuqí

$$\begin{aligned} \text{sq} &= \text{Al} \\ I &= \text{sq} \times \text{sq} = \text{Al} \times \text{Al} \\ &= \text{sq}^2 = \text{Al}^2 \end{aligned}$$

Másal 4 : Thééle árbaqá namuqí gádargalá álá kqapqá na íyú dqaañá shambá zíiné thá bulúeqí.

Abuura 5

$$sq = Abuua 5$$

$$I = ?$$

Fufúth

$$I = sq^2$$

$$= (Abuura 5)^2$$

$$= Abbura 25$$

Thééle árbaqá namuqí ma dáála na squríña gádargalá álá kqapqá na íyú dqaaá Ma sharí ma mbá bello thééle árbaqá íyú dqaañá gádargalá álá kqapqá ma dáálá na squríña wála na alqúrud.

Másal 5 : Thééle árbaqá dqukqunúñ na squríña ma má 13 s.m u na íyú daqaaña ma má 65 s.m alqurudákqedqe kámmu maané ?

$$I = 65 \text{ s.m}$$

$$S1 = 13 \text{ s.m}$$

$$Al = ?$$

$$I = squ \times Al$$

$$65 \text{ s.m} = 13 \text{ s.m} \times Al$$

$$Al = 65 \text{ s.m} \div 13 \text{ s.m}$$

$$= 5 \text{ s.m}$$

Alíshan shúgo alqurudákqedqe 5 s.m mmaané

Iqabara u íyú pqeera

Igeerá holí tha alkítaábá thaayu u mbá alfasílú. Máré roothuqí thaalú u álá sáha martheqí

4.3. Bírízima ma théele árbaqa, sílinder, bíramíd u kón

Alhádafá addarsale

Mín mbá kqodí geedí addársalé gádarígú méré

- Fágada assúra bádqí álu (mbá múfí an)
- Fágada assúra bádqí álu (bírízím , síliner, bíramíd, kón) shambá hulu méréqí u shambá dqafaru méré

Gín pquadí addárs

- Alkartóóná atqabashírú
- Almástqara
- Assúra gíñ múfí añ (bírízím, sílinder, bíramíd, kón)

Ashúkqulá máábá ágarrañí

Sha álé bádaqa addársalé ála faró gíngú holí tha adáárú mbá rákqasqíñne.

Sha álé pqlá geedíe gíñ kqalgalá bádqí álú ála dqokqotha alkaráás, alkartóná alkíbírítú u alfásílámáre shambá zíné na ashákíl.

Mín mbalé baró ála faróga almodéla assúra bádqí álu (gíñ múfí añ) ála pqlá márthe na atqabaqámáre, shambá namu méré u mbá dqafaru méré.

Másla : bírízímá ma théele árbaqa ála pqlá márthe sha gídí gundí u alú u ála físh pqlá márthe mbá gídí gundígú namuqí kqíllíñ sqúllá sha kub. Ála árothuqígú méré kqéera gíñ ma kub tha addáru.

Assúra bádqí álugú mín mbá roothu méréne thaalú ála kqalagagú méré gía kón u sílinder tha alwárga. Ála náfaqí tha gíñ shákqalóo méré ála daokqotha maré shambá namu méré u mbá dqafaru méré

Iqabara u iyú pqeera

- Ála áshakqalthíña geedí ígeerágú holí tha alkítáábá máreyú.
- Ála áshakqalthíña geedí almodéla assúra bádqí álu tha abuura u ála hoshala tháñ shambá shákqal méréne ála musqa mártheqí.

